

FELHÍVÁS

Az önkormányzati tulajdonban lévő épületállomány energetikai felújításának megvalósítására, megújuló energiaforrások fokozott bevonásával, helyi önkormányzatok részére

A Felhívás címe: Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése, energiaközösségek

A Felhívás kódszáma: VMOP-2.1.1-21

Magyarország Kormányának felhívása az önkormányzatok és többségi önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok számára, az alacsony széndioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés megvalósítása érdekében.

A Kormány az Európai Unió társfinanszírozásának segítségével célul tűzte ki az önkormányzati intézmények hatékonyabb energiahasználatának, racionálisabb energiagazdálkodásának elősegítését. A cél elérését a Kormány az önkormányzatok együttműködésével tervezi megvalósítani jelen Felhívásban foglalt feltételek mentén.

Az együttműködés keretében a Kormány vállalja, hogy:

- A felhívás feltételeinek megfelelő projekteket *vissza nem térítendő támogatásban részesíti*, a rendelkezésre álló forrás erejéig.
- A támogatási előleggel kapcsolatos feltételeknek megfelelő támogatott projekteknek a Felhívásban meghatározottak szerint támogatási előleget biztosít.

A támogatási kérelmet benyújtó szervezetek az együttműködés keretében vállalják¹, hogy:

- projektjük megvalósításával hozzájárulnak az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság céljának eléréséhez;
- a kapott támogatáson felül önerőből finanszírozzák a projektet;

---

¹ A támogatási kérelem benyújtására és megvalósítására számos egyéb feltétel vonatkozhat. Kérjük, tanulmányozza át ezeket a Felhívás további fejezeteiben!

„Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése, energiaközösségek”

„VMOP-2.1.1-21”

Ki nyújthat be támogatási kérelmet?	- Helyi önkormányzatok (GFO 321); - Megyei önkormányzat (GFO 321) kizárólag a 3.1.1/g. tevékenység vonatkozásában konzorciumvezetői státusszal; - Helyi önkormányzati költségvetési irányító és költségvetési szervek (GFO 322); - Helyi nemzetiségi önkormányzati költségvetési irányító és költségvetési szervek (GFO 37); - Helyi önkormányzatok társulása (GFO 327); - Többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok (GFO 11; 572; 573; 575; 576).
Nyújthat be támogatási kérelmet konzorcium?	Igen, a felhívás 4.1 pontja alapján.
Milyen tevékenységek támogathatóak?	Épületek külső határoló szerkezeteinek korszerűsítése; Fosszilis energiahordozó alapú hőtermelő berendezések korszerűsítése és cseréje, fűtési és HMV rendszerek korszerűsítése; Napkollektorok telepítése és hőközlő rendszerre kötése; Legfeljebb háztartási méretű kiserőmű (HMKE) fotovillamos rendszer kialakítása saját villamosenergia-igény kielégítése céljából; Hőszivattyú rendszerek telepítése és hőközlő rendszerre kötése; Fosszilis-, vegyes- vagy tisztán megújuló energiaforrásokból táplálkozó helyi közösségi fűtőműre való csatlakozás; SECAP kidolgozása, SEAP felülvizsgálata illetve átdolgozása SECAP-pá; okos hálózat és okos mérési rendszer létrehozása; Kül- és beltéri világítási rendszerek korszerűsítése, Központi szellőző- és légkondicionáló rendszerek korszerűsítése; Energiaközösségek létrehozása és működtetése.
Mikor lehet benyújtani a támogatási kérelmet?	A benyújtási határidő a felhívás területi egységre vonatkozó területspecifikus mellékletében kerül meghatározásra.
Mekkora összegre lehet benyújtani a kérelmet?	Az igényelhető vissza nem térítendő támogatás minimum és maximum összege a felhívás területi egységre vonatkozó területspecifikus mellékletében kerül szabályozásra.
A támogatás visszatérítendő vagy vissza nem térítendő?	Nem visszatérítendő.
Várhatóan hány projekt kap támogatást?	950 db
Kell-e önerő a projekthez ?	Nem
Mennyi előleg igényelhető?	A felhívás 5.4 pontban meghatározott szabályok alkalmazandók, az ott meghatározottak szerint az előleg mértéke legfeljebb a megítélt támogatás 100%-a.

Hol valósítható meg a projekt?	A megvalósítás helyszíne a kevésbé fejlett régiók vonatkozó terület-specifikus melléklet szerinti megyéjének települései.
Mennyi a projekt végrehajtására rendelkezésre álló időtartam?	36 hónap

Tartalomjegyzék

1.	A tervezett fejlesztések háttere	6
1.1.	A felhívás indokoltsága és célja	6
1.2.	A rendelkezésre álló forrás	6
1.3.	A támogatás háttere	7
2.	Ügyfélszolgálatok elérhetősége	7
3.	A projektekkel kapcsolatos elvárások	7
3.1.	A projekt keretében megvalósítandó tevékenységek	7
3.1.1.	Önállóan támogatható tevékenységek	7
3.1.1.1.	Kötelezően megvalósítandó önállóan támogatható tevékenységek	9
3.1.1.2.	Választható önállóan támogatható tevékenységek	9
3.1.2.	Önállóan nem támogatható tevékenységek	10
3.1.2.1.	Kötelezően megvalósítandó, önállóan nem támogatható tevékenységek	10
3.1.2.2.	Választható, önállóan nem támogatható tevékenységek	10
3.2.	A támogatható tevékenységek állami támogatási szempontú besorolása	12
3.3.	Nem támogatható tevékenységek	13
3.4.	A projekt műszaki, szakmai tartalmával és a megvalósítással kapcsolatos elvárások	14
3.4.1.1.	Műszaki és szakmai elvárások	14
3.4.1.2.	Horizontális szempontok érvényesítésével kapcsolatos elvárások	25
3.4.1.3.	Az Alapjogi Charta érvényesítése	26
3.4.1.4.	Egyéb elvárások	27
3.4.2.	Mérföldkövek tervezésével kapcsolatos elvárások	27
3.4.3.	A projekt szakmai megvalósítása során a közbeszerzési kötelezettségre vonatkozó elvárások ..	28
3.4.4.	A projekt szakmai megvalósításával kapcsolatos egyéb elvárások	28
3.5.	A projektvégrehajtás időtartama	28
3.5.1.	A projekt megkezdése	28
3.5.2.	A projekt végrehajtására rendelkezésre álló időtartam	29
3.6.	Projektekkel kapcsolatos egyéb elvárások	29
3.6.1.	A projekt területi korlátozása	29
3.6.2.	A fejlesztéssel érintett ingatlanra vonatkozó feltételek	29

3.7. Indikátorok, szakpolitikai mutatók, adatszolgáltatás	30
3.7.1. Indikátorok.....	30
3.7.2. Egyéni szintű adatgyűjtés ESZA forrásból megvalósuló felhívások esetén	31
3.8. Fenntartási kötelezettség.....	31
3.9. Biztosítékok köre.....	31
3.10. Önerő	31
4. A támogatási kérelmek benyújtásának feltételei.....	32
4.1. Támogatást igénylők köre.....	32
4.2. Támogatásban nem részesíthetők köre.....	32
4.3. A támogatási kérelem benyújtásának határideje és módja	34
4.4. Kiválasztási eljárásrend és kiválasztási kritériumok	34
4.4.1. Kiválasztási eljárásrend	34
4.4.2. Kiválasztási kritériumok	34
5. A finanszírozással kapcsolatos információk.....	39
5.1. A támogatás formája.....	39
5.2. A projekt maximális elszámolható összköltsége.....	39
5.3. A támogatás mértéke, összege	39
5.4. Előleg igénylése	40
5.5. Az elszámolható költségek köre	41
5.5.1 Egyszerűsített elszámolási mód alkalmazása	45
5.6. Az elszámolhatóság további feltételei.....	45
5.7. Az elszámolható költségek mértékére, illetve arányára vonatkozó elvárások	50
5.8. Nem elszámolható költségek köre	51
5.9. Az állami támogatásokra vonatkozó rendelkezések.....	52
5.9.1. A felhívás keretében nyújtott egyes támogatási kategóriákra vonatkozó egyedi szabályok.....	52
6. csatolandó mellékletek listája.....	55
6.1. A támogatási kérelem elkészítése során csatolandó mellékletek listája.....	55
6.2. A támogatási szerződéshez csatolandó mellékletek listája	56
6.3. Az első kifizetési kérelemhez csatolandó mellékletek listája	56
7. További információk	56
8. A felhívás szakmai mellékletei	57

A Felhívás elválaszthatatlan része az Általános Útmutató a Felhívásokhoz c. dokumentum (a továbbiakban: ÁÚF), amelynek hatályos verziója megtalálható a www.palyazat.gov.hu honlapon.

A Felhívás, az ÁÚF, a szakmai melléletek és a támogatási kérelem adatlap együttesen tartalmazzák a támogatási kérelem elkészítéséhez szükséges összes feltételt.

Amennyiben jelen Felhívásban foglaltak valamely fejezet tekintetében eltérnek az ÁÚF-ban megfogalmazott általános előírásoktól, akkor a jelen dokumentumban szabályozottak az irányadók.

Felhívjuk a tisztelt támogatást igénylők figyelmét, hogy a Felhívás, az ÁÚF, a támogatási kérelem adatlap, továbbá ezek dokumentumai esetén az irányító hatóság, illetve a Miniszterelnökség a változtatás jogát fenntartja, ezért kérjük, hogy kövessék figyelemmel a www.palyazat.gov.hu honlapon megjelenő közleményeket!

1. A TERVEZETT FEJLESZTÉSEK HÁTTERE

1.1. A felhívás indokoltsága és célja

A Versenyképes Magyarország Operatív Program (VMOP) stratégiai célja az alacsony széndioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés ösztönzése, csatlakozva a globális erőfeszítésekhez. Bár a klímaváltozás alapvető okainak nagy része a városias térségekben összpontosul, a széndioxid-kibocsátás csökkentés és az erőforrás-hatékonyság megvalósítása valamennyi településen kihívást jelent, így a városvidék együttműködés is nagy szerepet kaphat a célkitűzések megvalósításában.

Magyarországon az éghajlatváltozás kapcsán a fő stratégiai keretet a nemzeti katasztrófakockázat-értékeléséről szóló jelentés és a második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (NÉS-2) biztosítják. Az új Nemzeti Energiastratégia és a NEKT legfontosabb célkitűzése az energiaszuverenitás és az energiabiztonság megerősítése. A felhívás eredményeként rendelkezésre álló beavatkozások elengedhetetlenek ahhoz, hogy Magyarország ÜHG kibocsátása legalább 40%-kal csökkenjen 2030-ig 1990-hez képest, azaz a kibocsátás 2030-ban nem haladja meg az 56,19 millió t CO₂-egyenértéket, továbbá, hogy 2030-ra a bruttó végső energiafogyasztásban elérhető legyen a legalább 21%-os megújuló energiaforrás részarány.

A beavatkozások elengedhetetlenek a 2012/27/EU irányelv szerinti energiahatékonysági illetve a 2009/28/EK irányelv szerinti megújuló energia részarányra vonatkozó kötelezettségek tagállami teljesítéséhez.

Az intézkedés átfogó célja a felhívásban meghatározott önkormányzati intézmények hatékonyabb energiahasználatának, racionálisabb energiagazdálkodásának elősegítése, amelyen belül alcélként jelenik meg:

- Többségi önkormányzati és/vagy Többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság(ok) tulajdonában lévő épületek, illetve infrastrukturális létesítmények energiahatékonyságot célzó felújítása és fejlesztése, amennyiben az egyes beruházások a fosszilis energiahordozókból származó üvegházhatású gázok (ÜHG) kibocsátásának csökkentését szolgálják;
- a hazai megújuló energiaforrások fokozottabb használata, mivel az elmarad az EU átlagtól, ugyanakkor Magyarország ilyen jellegű potenciálja több területen is kimagasló. Ezért további cél a projektek keretein belül a megújuló energiaforrások elérhetőbbé tétele, használatának ösztönzése, népszerűsítése.

Jelen konstrukció keretében kizárólag olyan támogatási kérelmek támogathatóak, amelyek megfelelnek a fenti célkitűzésnek.

1.2. A rendelkezésre álló forrás

A felhívás meghirdetésekor a támogatásra rendelkezésre álló tervezett keretösszeg, összes elszámolható költség alapon²: 80 milliárd Ft.

A területi egység számára rendelkezésre álló forrás meghatározása és a támogatási kérelmek várható darabszáma a felhívás területi egységre vonatkozó területspecifikus mellékletében található.

Jelen felhívás forrásának biztosítása a 2021-2027 programozási időszak elindításával összefüggő egyes intézkedésekről szóló Korm. rendelet 2. §. alapján történik.

A támogatott támogatási kérelmek várható száma: 950 db.

---

²Az operatív programban rögzítettek alapján.

1.3. A támogatás háttere

Jelen felhívást a Versenyképes Magyarország Operatív Program (**VMOP**) keretében a Regionális Fejlesztési Operatív Programok Irányító Hatósága hirdeti meg a .... számú Kormányhatározatban szereplő éves fejlesztési keret alapján.

2. ÜGYFÉLSZOLGÁLATOK ELÉRHETŐSÉGE

Ha további információkra van szüksége, forduljon bizalommal az ügyfélszolgálathoz a **06/1 896-0000**-ás, normál díjazású telefonszámon, ahol hétfőtől csütörtökig 8:30-16:00 óráig, pénteken 8:30-14:00 óráig fogadják hívását.

Kérjük, kövesse figyelemmel a felhívással kapcsolatos közleményeket a www.palyazat.gov.hu oldalon, ahol az ügyfélszolgálat elektronikus elérhetőségeit is megtalálhatja!

3. A PROJEKTEKKEL KAPCSOLATOS ELVÁRÁSOK

Kérjük, hogy a támogatási kérelem összeállítása során vegye figyelembe, hogy a projekteknek meg kell felelniük különösen a következőknek:

3.1. A projekt keretében megvalósítandó tevékenységek

3.1.1. Önállóan támogatható tevékenységek

A felhívás keretében az alábbi tevékenységek támogathatóak önállóan:

a) Önkormányzati tulajdonú épületek energiahatékonyság-központú fejlesztése, külső határoló szerkezeteik korszerűsítése által

Épületek hőtechnikai jellemzőinek javítása, az épületek energetikai jellemzőinek meghatározásáról szóló, a felhívás megjelenésekor hatályos 7/2006 (V. 24.) TNM rendelet (továbbiakban: TNM rendelet) 6. § (5) és (6) bekezdésekben megfogalmazott követelményeknek megfelelően az alábbiakkal:

- a külső határoló szerkezetek utólagos szigetelésével, beleértve a pince- és zárófödémeket vagy a fűtött tetőteret határoló szerkezeteket, valamint a talajon fekvő padlót és a lábazatot,
- az épületszerkezeti elemek vízszigetelésével, amennyiben az 5.6 pont szerinti fajlagos költséghatároknak az megfelel,
- kizárólag a homlokzati hőszigeteléssel érintett homlokzaton elhelyezkedő rossz állapotú csapadékvíz csatorna cseréje,
- külső nyílászárók cseréjével vagy korszerűsítésével (hővisszanyerős szellőzővel ellátott ablakokra történő csere),
- az épületek nyári, passzív hővédelmének javításával,
- műemléki illetve a helyi védelem alatt álló épületek esetében a homlokzatok fűtött tér felé eső (belső oldali) hőszigetelésével, amennyiben a műemléki vagy a helyi védettség alátámasztásra, illetve a páratechnikai számítás benyújtásra kerül.

b) Fosszilis energiahordozó alapú hőtermelő berendezések korszerűsítése, cseréje, és/vagy a kapcsolódó fűtési és HMV rendszerek korszerűsítése, amennyiben az épület legalább a felhívás megjelenésekor hatályos 176/2008. (VI. 30.) Kormányrendelet az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról szerinti „DD – korszerűt megközelítő” kategóriába esik:

- Hőtermelő berendezések korszerűsítése, cseréje: meglévő fosszilis alapú hőtermelő cseréje korszerűbb fosszilis alapú hőtermelőre **vagy biomassza kazánrendszer telepítése;**

- fosszilis alapú távhőellátásban részesülő épületeknél a kedvezményezett tulajdonában lévő szekunder oldali gépészeti elemek korszerűsítései (A távhőszolgáltató tulajdonában lévő, jellemzően primer oldali gépészeti elemek kivételével, mert azok felújítása egyéb forrás igénybevételével ZIKOP-ból történhet. Továbbá a távhőszolgáltatás helyett más hőtermelő beépítése, azaz a távhőszolgáltatásról való leválás nem támogatott.);
- fűtési és HMV rendszer korszerűsítése, cseréje;
- hőleadó berendezések korszerűsítése, cseréje, szükség esetén a kapcsolódó kéménytechnikai fejlesztések elvégzésével;
- épületgépészeti intelligens szabályzási rendszerek kiépítése, fejlesztése (épületek energetikai szabályzását, vezérlését biztosító rendszerek fejlesztése, hiányuk esetén ezek kiépítése, az ehhez szükséges mérési pontok kialakítása, központi épületenergiamenedzsment rendszerek kialakítása, a mérési eredmények gyűjtését, feldolgozását, megjelenítését biztosító fejlesztések megvalósítása).

c) Napkollektorok telepítése és hőközlő rendszerre kötése, amennyiben az energiaforrást alkalmazni kívánó épület legalább a felhívás megjelenésekor hatályos 176/2008. (VI. 30.) Kormányrendelet az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról szerinti „DD – korszerűt megközelítő” kategóriába esik:

- Napsugárzás energiatartalmát hasznosító berendezés és a kapcsolódó szerkezeti- és tartóelemek beszerzése és telepítése; statikai szakvélemény alapján a tetőszerkezet érintett teherhordó elemeinek megerősítése; az épületgépészeti rendszerben működéshez szükséges eszközök, berendezések telepítése (pl.: kollektorköri vezérlőegység, termosztatikus szabályozószelep, tágulási tartály, hőcserélős melegvíztároló, hőátadó rendszer gépészeti elemei, szigetelt csővezeték rendszer, szivattyúk).

d) Hőszivattyú rendszerek telepítése és hőközlő rendszerre kötése, amennyiben az energiaforrást alkalmazni kívánó épület legalább a felhívás megjelenésekor hatályos 176/2008. (VI. 30.) Kormányrendelet az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról rendelet szerinti „DD – korszerűt megközelítő” kategóriába esik:

- Primer és szekunder oldalak kialakítása; beüzemelés, hőszivattyú energiaellátását biztosító energiavételezési pont(ok) kialakítása, szabályzó rendszer kialakítása, monitoring rendszer kialakítása és telepítése, amellyel a COP, SPF_{prim} értékek számíthatók és ellenőrizhetők; Thermal Response Test (TRT) elvégzése, a berendezés telepítése.

e) Fosszilis- vagy vegyes- (fosszilis és megújuló egyaránt) vagy tisztán megújuló energiaforrásokból táplálkozó helyi közösségi fűtőműre, vagy hulladék hő hasznosító rendszerre való csatlakozás megteremtése (a felhívás 3.3 /j) pontjában leírtak kivételével), amennyiben az energiaforrást alkalmazni kívánó épület legalább a felhívás megjelenésekor hatályos 176/2008. (VI. 30.) Kormányrendelet az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról szerinti „DD – korszerűt megközelítő” kategóriába esik, továbbá ezen tevékenységekre más konstrukcióból nem igényeltek támogatást. Nyilatkozattal szükséges igazolni, hogy a csatlakozás nem a felhívás 3.3./j. pontjában leírt módon valósul meg.

- Bekötővezeték megépítése a primer oldali hőfogadóig;
- Primer oldali hőfogadó rendszer kialakítása/felújítása beleértve a hőellátó rendszerhez (szekunder rendszer) való csatlakozás kiépítését;
- Az erőművi, ipari hulladék hő (pl. kondenzációs hő, füstgáz hő, sarjűgőz, stb.), mint alternatív energiaforrás hasznosítása.

f) Megyei önkormányzati konzorciumvezetői szinten összefogott és koordinált, a helyi önkormányzati konzorciumi tagok Fenntartható Energia Akciótervének (SEAP) felülvizsgálata illetve átdolgozása Fenntartható Energia és Klíma Akciótervvé (SECAP)

vagy a saját SECAP-juk kidolgozása és/vagy a megye területén működő Helyi Fejlesztési Stratégiával rendelkező vidékfejlesztési közösségek SECAP-jainak összefogása.

Az intézkedés keretében megvalósuló tevékenységet illetően kizárólag a megyei önkormányzat, mint konzorciumvezető a támogatásra jogosult, aki koordinálja, szakmailag támogatja ezen tevékenységeket és rendszeres konzultációt folytat a nemzeti és/vagy regionális „Covenant koordinátorral”, a konzorciumi tagokkal (akik csak a helyi önkormányzatok lehetnek) és a Helyi Fejlesztési Stratégiával rendelkező településközösségekkel és településekkel.

Magyei önkormányzat, mint konzorciumvezető által a felhívás keretében legfeljebb csak egy támogatási kérelem nyújtható be, ami az alábbiakat tartalmazhatja:

A helyi önkormányzat, mint konzorciumi tag által a saját akciótervének vonatkozásában végzendő szükséges adatgyűjtések, felmérések elvégzése, az akcióterv (SEAP) felülvizsgálata és átdolgozása, vagy a saját SECAP-juk kidolgozása, továbbá a tag csatlakozása a Covenant of Mayors (Európai Polgármesterek Szövetsége) szervezethez és annak vonatkozó programjához;

A megye területén működő Helyi Fejlesztési Stratégiával rendelkező vidékfejlesztési közösségek (akik nem lehetnek konzorciumi tagok) SECAP-jainak kidolgozása és a Közösség csatlakozása a Covenant of Mayors (Európai Polgármesterek Szövetsége) szervezethez és annak vonatkozó programjához.

g) Városok energiahatékonyságának növelése érdekében okos hálózat (SMART GRID) és okos mérés (SMART METERING) rendszer létrehozása

- Önkormányzati tulajdonú épületek és intézmények energia ellátását (villamos- és hő-energia) megvalósító egységek egy irányítási rendszerbe, hálózatba kötése (SMART GRID létrehozása), és ennek működéséhez szükséges városi szintű integrált energia menedzsment, monitoring és irányítási rendszer bevezetése (SMART METERING). A SMART GRID és a SMART METERING rendszer megvalósítása csak együttesen lehetséges, azok e tekintetben egymástól nem elválaszthatók, kivétel, ha pilot projekt keretében SMART METERING rendszer kerül kialakításra.

h) Energiaközösségek létrehozása és működtetése

Jelen tevékenységre kizárólag konzorciumi formában igényelhető támogatás.

Az „energiaközösség” olyan jogi személy:

- amely önkéntes és nyitott részvételen alapul, és amelyet ténylegesen tagok vagy részvényesek irányítanak, akik, illetve amelyek természetes személyek, kisvállalkozások, helyi hatóságok, ideértve az önkormányzatokat is;
- amelynek elsődleges célja nem a pénzügyi haszonszerzés, hanem hogy tagjai vagy részvényesei, vagy a működési területük számára környezeti, gazdasági és szociális közösségi előnyöket biztosítson; és
- amely részt vehet energiatermelésben, beleértve a megújuló forrás alapú termelést, az energiaelosztásban, az energiaellátásban, az energiafogyasztásban, az aggregálásban, az energiatárolásban, vagy az energiahatékonysági szolgáltatásokban, illetve az elektromos járművek feltöltésére irányuló szolgáltatásokban, továbbá egyéb energetikai szolgáltatásokat is nyújthat tagjai vagy részvényesei számára.

Tevékenységek:-----

3.1.1.1. Kötelezően megvalósítandó önállóan támogatható tevékenységek

3.1.1.2. Választható önállóan támogatható tevékenységek

3.1.2. Önállóan nem támogatható tevékenységek

A felhívás keretében az alábbi tevékenységek önállóan nem támogathatóak:

3.1.2.1. Kötelezően megvalósítandó, önállóan nem támogatható tevékenységek

A felhívás keretében önállóan nem, csak a 3.1.1. fejezetben felsorolt tevékenységekkel együtt támogatható, kötelezően megvalósítandó tevékenységek:

- a) Akadálymentesítés – amennyiben releváns, jelen felhívás 3.4 fejezetében, az akadálymentesítésre vonatkozó feltételek alapján;
- b) Azbesztmentesítés – amennyiben releváns, jelen felhívás 3.4 fejezetében, az azbesztmentesítésre vonatkozó feltételek alapján;
- c) Nyilvánosság biztosítása – jelen felhívás 3.4 fejezetében az nyilvánosság biztosítására vonatkozó feltételek alapján;
- d) Képzési anyag kidolgozása, képzés tartása - jelen felhívás 3.4 fejezetében, a képzés biztosítására vonatkozó feltételek alapján;
- e) Műemléki vagy a helyi védettséget megalapozó érték megőrzése – amennyiben releváns, jelen felhívás 3.4 fejezetében, az értékek megőrzésének biztosítására vonatkozó feltételek alapján.

3.1.2.2. Választható, önállóan nem támogatható tevékenységek

A felhívás keretében önállóan nem, csak a **3.1.1./a)** tevékenységgel együtt támogathatók az alábbi tevékenységek:

- **Fosszilis energiahordozó alapú hőtermelő berendezések korszerűsítése, cseréje, és/vagy a kapcsolódó fűtési és HMV rendszerek korszerűsítése**, amennyiben az épület NEM esik legalább a felhívás megjelenésekor hatályos 176/2008. (VI. 30.) Kormányrendelet az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról szerinti „DD – korszerűt megközelítő” kategóriába. Hőtermelő berendezések korszerűsítése, cseréje: meglévő fosszilis alapú hőtermelő cseréje egy korszerűbb fosszilis alapú hőtermelőre vagy biomassza kazánrendszer telepítése;
- fosszilis alapú távhőellátásban részesülő épületek szekunder oldali gépészeti korszerűsítései (A távhőszolgáltató tulajdonában lévő, jellemzően primer oldali gépészeti elemek kivételével, mert azok felújítása a ZIKOP-ból történhet. Nem támogatható továbbá a távhőszolgáltatás helyett más hőtermelő beépítése, azaz a távhőszolgáltatásról való leválás; fűtési és HMV rendszer korszerűsítése, cseréje;
- hőleadó berendezések korszerűsítése, cseréje, szükség esetén a kapcsolódó kéménytechnikai fejlesztések elvégzésével;
- épületegyüttes hőenergetikai rendszerének épületekre történő szétválasztása, hőtermelő helyiség (kazánház) kialakításával, gázvezeték kiépítésével, amennyiben a fejlesztés utáni külön hőenergetikai rendszerrel rendelkező épületek összesített számított energiafogyasztása kevesebb, mint a fejlesztés előtti állapotban lévő épületegyüttes energiafogyasztása, azaz a szétválasztás energia megtakarítással jár;
- egymáshoz közel eső, önálló hőenergetikai rendszerrel rendelkező épületek épületegyüttes alakítása, közös hőenergetikai rendszer megvalósításával, amennyiben a fejlesztés utáni közös hőenergetikai rendszerrel rendelkező épületegyüttes összesített számított energiafogyasztása kevesebb, mint a fejlesztés előtti állapotban lévő épületek energiafogyasztása, vagyis az egyesítés energia megtakarítással jár;

- épületgépészeti intelligens szabályzási rendszerek kiépítése, fejlesztése. Ennek keretében épületek energetikai szabályzását, vezérlését biztosító rendszerek fejlesztése, hiányuk esetén ezek kiépítése, az ehhez szükséges mérési pontok kialakítása, központi épületenergiamenedzsment rendszerek kialakítása, a mérési eredmények gyűjtését, feldolgozását, megjelenítését biztosító fejlesztések megvalósítása.
- **Napkollektorok telepítése és hőközlő rendszerre kötése**, amennyiben az energiaforrást alkalmazni kívánó épület nem esik legalább a felhívás megjelenésekor hatályos 176/2008. (VI. 30.) Kormányrendelet az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról szerinti „DD – korszerűt megközelítő” kategóriába:
Napsugárzás energiataralmát hasznosító berendezés és a kapcsolódó szerkezeti- és tartóelemek beszerzése és telepítése; statikai szakvélemény alapján a tetőszerkezet érintett teherhordó elemeinek megerősítése; az épületgépészeti rendszerben működéshez szükséges eszközök, berendezések telepítése, például kollektorköri vezérlőegység, termosztatikus szabályozószelep, tágulási tartály, hőcserélős melegvíztároló, hőátadó rendszer gépészeti elemei, szigetelt csővezeték rendszer, szivattyúk.
- **Hőszivattyú rendszerek telepítése és hőközlő rendszerre kötése**, amennyiben az energiaforrást alkalmazni kívánó épület nem esik legalább a felhívás megjelenésekor hatályos 176/2008. (VI. 30.) Kormányrendelet az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról szerinti „DD – korszerűt megközelítő” kategóriába: Primer és szekunder oldalak kialakítása; beüzemelés, hőszivattyú energiaellátását biztosító energiavételezési pont(ok) kialakítása, szabályzó rendszer kialakítása, monitoring rendszer kialakítása és telepítése, amellyel a COP, SPF_{prim} értékek számíthatók és ellenőrizhetők; Thermal Response Test (TRT) elvégzése, a berendezés telepítése.
- **Fosszilis- vagy vegyes- (fosszilis és megújuló egyaránt) vagy tisztán megújuló energiaforrásokból táplálkozó helyi közösségi fűtőműre, vagy hulladékhőt hasznosító rendszerre való csatlakozás megteremtése** (a felhívás 3.3/j) pontjában leírtak kivételével), amennyiben az energiaforrást alkalmazni kívánó épület nem esik legalább a felhívás megjelenésekor hatályos 176/2008. (VI. 30.) Kormányrendelet az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról szerinti „DD – korszerűt megközelítő” kategóriába, továbbá ezen tevékenységekre más konstrukcióból nem igényelték támogatást. Nyilatkozattal szükséges igazolni, hogy a csatlakozás nem a felhívás 3.3./j. pontjában leírt módon valósul meg!
Bekötővezeték megépítése a primer oldali hőfogadóig;
- Primer oldali hőfogadó rendszer kialakítása/felújítása beleértve a hőellátó rendszerhez (szekunder rendszer) való csatlakozás kiépítését;
- Az erőművi, ipari hulladékhő (pl. kondenzációs hő, füstgázhő, sarjűgőz, stb.), mint alternatív energiaforrás hasznosítása.

A felhívás keretében *önállóan nem, csak a 3.1.1./a); b); c); d); e); f) tevékenység valamelyikével együtt* támogathatók az alábbi tevékenységek:

- a) Az adott épülethez kapcsolódó, már meglévő, kül- és beltéri világítási rendszerek korszerűsítése**
- Világítótest és kapcsolódó villamos és rögzítő szerkezeti elemek beszerzése, beszerelése;
  - Az érvényben lévő előírásoknak nem megfelelő, meglévő elektromos vezeték-szakaszok felújítása vagy cseréje, amennyiben azok jelen tevékenység keretében érintetté válnak. Új vezeték-szakaszok kiépítése nem támogatható;
  - Vezérlés, automatika beszerzése, beépítése;
  - Intelligens világítási rendszerek kiépítése.

b) Központi szellőző- és légkondicionáló rendszerek korszerűsítése

- Meglévő, központi szellőző- és légkondicionáló berendezések korszerűsítése vagy cseréje;
- Hővisszanyerő berendezés beépítése;
- Hővisszanyerős szellőzőrendszer kiépítése;
- Légcsatornák, vezetékek felújítása, szigetelése illetve, indokolt esetben, cseréje;
- Nyílászáró cseréhez kapcsolódóan fellépő, az adott támogatható funkciót ellátó helyiségben már meglévő, speciális tevékenységek (pl. vegyi fülkék, laborok, de ide nem tartozik a konyhai munkával, főzéssel/melegítéssel kapcsolatos tevékenység) folytatásához, gázterv alapján igazoltan előírt, *helyi hő és füstelszívó rendszer* kiépítése, amennyiben nyílászáróba építhető automata légbeeresztők alkalmazása igazoltan nem elégséges megoldás.

3.2. A támogatható tevékenységek állami támogatási szempontú besorolása

A Felhívás keretében támogatható tevékenységek finanszírozása keretében megvalósuló infrastruktúra kialakításának/fejlesztésének támogatása **a tulajdonos szintjén** abban az esetben nem minősül az Európai Unió működéséről szóló szerződés (továbbiakban: EUMSZ) 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak, amennyiben az elszámolható költségek a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény alapján települési önkormányzatok vagy a Magyar Állam tulajdonába kerülő eszközökhöz kapcsolódó beruházásra aktiválhatóak és alábbi feltételek együttesen teljesülnek:

- az infrastruktúra, és a kapcsolódó eszköz közvetlen versennyel nem érintett, mivel pl. a replikáció nem gazdaságos (természetes monopóliumok),
- az infrastruktúra, és a kapcsolódó eszköz tekintetében a magánfinanszírozás nem jellemző, valamint
- az infrastruktúra, és a kapcsolódó eszköz a társadalom egészének nyújt előnyöket (azaz nem úgy alakítják ki, hogy egy adott vállalkozást/ágazatot részesítsen előnyben)^[3]

Felhívás keretében támogatható tevékenységek finanszírozása **a támogatást igénylő szintjén** abban az esetben **nem minősül** az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti **állami támogatásnak**, amennyiben

- a kedvezményezett nem minősül uniós versenyjogi értelemben vett vállalkozásnak, azaz nem végez gazdasági tevékenységet (pl. hatósági tevékenység, térítésmentesen hozzáférhető kulturális tevékenység vagy olyan, a kulturális és természeti örökség megőrzéséhez kapcsolódó tevékenység, amely nem tekintendő gazdasági tevékenységnek⁷), vagy
- amennyiben a támogatást igénylő dokumentálja, hogy a támogatásban részesített tevékenység kizárólag helyi jelentőséggel bír, és így a támogatási intézkedés nem érinti a tagállamok közötti kereskedelmet (a külföldi látogatók száma marginális),
- amennyiben a támogatott tevékenység nem gazdasági tevékenységre használt infrastruktúra ún. szokásos létesítményeihez kapcsolódik (ilyen szokásos létesítmény például egy múzeum büféje, ha a múzeum tevékenysége a fenti a. pont alapján nem minősül gazdasági tevékenységnek).
- az önkormányzati tulajdonú fejlesztéssel érintett ingatlant vagy eszközt legalább az amortizációjának idejéig közszolgáltatási tevékenységhez kapcsolódóan használják

Az Európai Bizottság az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatás fogalmáról szóló közleményének értelmében egy támogatási intézkedés abban az esetben nem érinti a tagállamok közötti kereskedelmet, amennyiben az kizárólag helyi jelentőséggel, hatókörrel bír. A közlemény 196. pontja értelmében egy intézkedés abban az esetben minősülhet helyi jelentőségűnek, ha 1. a kedvezményezett az adott tagállamon belüli korlátozott területen kínál árukat vagy szolgáltatásokat, 2. valószínűtlen, hogy a tevékenység más tagállamokból vonzana vásárlókat és 3. nem feltételezhető, hogy az intézkedésnek marginálisnál nagyobb hatása lenne a határon átnyúló beruházásokra és letelepedésekre. Az ilyen jellegű

^[3] Az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatás fogalmáról szóló bizottsági közlemény 211-212. pontja (<http://tvi.kormany.hu/tamogatás>)

intézkedések nem minősülnek uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásnak, ezekben az esetekben tehát az állami támogatási szabályokat nem kell alkalmazni.

Amennyiben a Felhívás alapján nyújtott támogatásból megvalósuló/fejlesztésre kerülő infrastruktúrát a tulajdonos egy szolgáltató részére üzemeltetésre átadja, szükséges a felek közötti, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 106. cikke (2) bekezdésének az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásával megbízott egyes vállalkozások javára közszolgáltatás ellentételezése formájában nyújtott állami támogatásra való alkalmazásáról szóló 2012/21/EU bizottsági határozat (a továbbiakban 2012/21/EU bizottsági határozat) alapján megkötött közszolgáltatási szerződés megkötése.

Amennyiben a támogatható tevékenységek finanszírozása az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti **állami támogatásnak minősül**, az a 2021-2027 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló 255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet alapján közösségi versenyjogi szempontból az alábbi jogcímenek, a következő támogatási kategóriákra vonatkozó előírások alapján valósíthatók meg.

Támogatható tevékenység	Támogatás jogcíme	Támogatási kategória
A 3.1.1 /a,b,c,d,e,f és a 3.1.2.1 tevékenységek és a 3.1.2.2 a, b, c, d, e, f tevékenységek melyeket a 3.4.1.1. 3. o) alpontja alatti funkciók helyett adó többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társasági tulajdonban lévő olyan épületen hajtanak végre, melyben gazdasági tevékenységként közszolgáltatási szerződés alapján végzett tevékenységet folytatnak	255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 4. § 8. pontja (az önkormányzatok energiahatékonyságának és a megújuló energia felhasználása arányának növelése)	255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 5. § 25. pontja alapján közszolgáltatásért járó ellentételezés
A 3.1.1. a, b, c, d, e, f, a 3.1.2.1. tevékenységek és a 3.1.2.2. a, b, c, d, e, f tevékenységek, melyeket a 3.4.1.1. 3. c) alpontja szerinti kategórián belül filmszínházban hajtanak végre	255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 4. § 8. pontja (az önkormányzatok energiahatékonyságának és a megújuló energia felhasználása arányának növelése)	255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 5. § 20. pontja alapján a kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás
3.5.1 A támogatási kérelem benyújtása előtt a projekt előkészítésével kapcsolatban felmerült költségek	255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 4. § 8. pontja (az önkormányzatok energiahatékonyságának és a megújuló energia felhasználása arányának növelése)	255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 5. § 23. pontja alapján csekély összegű támogatás

3.3. Nem támogatható tevékenységek

A felhívás keretében a 3.1.1. - 3.1.2. pontokban meghatározott tevékenységeken túlmenően más tevékenység nem támogatható, különös tekintettel az alábbi tevékenységekre:

- a) Épület kizárólag bizonyos határoló szerkezeti elmeinek felújítása, amennyiben az épület egészére vonatkozóan a felújítás mértéke ezáltal nem éri el a felhívás 3.4.1.1/30) pontja értelmében a jelentős felújítás mértékét. Kivéve a műemlék vagy helyi védelem alatt álló épületek, amiket a felhívás 3.4.1.1/10 és 11) pontja szabályoz.
- b) Oktatási intézményeknél a szorosan vett oktatási tevékenységén túlmutató, gazdasági jellegű tevékenységhez (pl. kereskedelmi célú K+F tevékenységek, for profit alapon helyiségek bérbeadása, stb.) hasznosított épületének illetve épületrészének energetikai felújítása;
- c) Új épület építése, kivéve 50 nm-nél kisebb méretű, az esetlegesen alkalmazott biomassza tárolásához, vagy az alkalmazott technika védelméhez szükséges, fűtetlen, vagy a technika védelméhez szükséges mértékben temperált melléképületek;
- d) Északra néző homlokzatokon külső árnyékolók vagy árnyékvető szerkezetek létesítése (indokolt esetben auditori állásfoglalás esetén ott is telepíthető);
- e) Biztonságtechnikai elemek (kaputelefon-rendszer, hangosítás, biztonsági kamerarendszer, stb.) beszerzése és telepítése;
- f) Split (mono, multi, légcsatornás, oldalfali, mennyezeti, padlóra állítható, kazettás)- vagy ablakklímák beépítése, cseréje, korszerűsítése, felújítása;
- g) Gépjárművek, mobil anyagmozgató- vagy munkagépek beszerzése;
- h) SEAP felülvizsgálata és átdolgozása, SECAP kidolgozása, amennyiben a 2007-2013 vagy a 2014-2020 tervezési időszakban és/vagy SECAP kidolgozása amennyiben 2014-2020 vagy a 2021-2027-as tervezési időszakban erre a célra az önkormányzat támogatást kapott bármely operatív program keretében.
- i) Olyan tevékenység, amely szerepel a támogatható tevékenységek között, de a projekt által érintett épületet vagy berendezést figyelembe véve, a 2007-2013 időszakban, ROP vagy KEOP forrásból, vagy a 2014-2020 időszakban TOP forrásból támogatásban részesült ugyanaz a tevékenység, és amelynek a fenntartási időszaka még nem zárult le;
- j) A 3.1.1/f) és 3.1.2.2/d) tevékenység esetén a távhőszolgáltatói működési engedéllyel rendelkező távhőszolgáltató által működtetett távhőrendszerre történő csatlakozás;
- k) Állékonysági problémával rendelkező épület energetikai korszerűsítése. Abban az esetben lehet ilyen épületen energetikai korszerűsítést végrehajtani, amennyiben statikai szakvéleménnyel igazolták, hogy az épület állékonysági problémáját a fejlesztés előtt megoldották.
- l) Okos hálózat (SMART GRID) és okos mérés (SMART METERING) rendszer, vagy a rendszer bármely elemének megvalósítása, amennyiben az bármilyen más forrásból (pl. költségvetési-, uniós támogatás, stb.) már támogatásban részesült.

3.4. A projekt műszaki, szakmai tartalmával és a megvalósítással kapcsolatos elvárások

3.4.1.1 Műszaki és szakmai elvárások

Felhívjuk a tisztelt támogatást igénylők figyelmét, hogy a támogatási kérelem benyújtásával egyidejűleg vállalják a Felhívás 3.4. pontjában előírt feltételek teljesítését. A feltételek nem teljesítése, illetve be nem tartása a támogatási kérelem elutasítását, későbbiekben a szerződésszegés jogkövetkezményeit vonja maga után.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a műszaki, szakmai tartalom csökkenése esetén – a csökkenés mértékétől függetlenül – az elszámolható költség és a támogatás összege arányosan csökkentésre kerül az érintett tulajdonságtól vagy képességtől való elmaradás arányában!

A projekt műszaki, szakmai tartalmának meghatározásához az alábbi elvárások figyelembe vétele szükséges.

- 1) **Önálló energetikai rendszerrel rendelkező épület, vagy épületegyüttes épületenergetikai korszerűsítése támogatott, illetve lehetőség van „Összetett beruházás” megvalósítására is** (Lásd fogalomjegyzék: Projekt, Épületegyüttes, Összetett beruházás). Emellett olyan, meglévő épületeket és csatlakozó infrastruktúrájukat célozza a Felhívás, amelyek a nagyközönség számára látogathatók, ezzel is elősegítve a szemléletformálást, a műszaki információk, tapasztalatok terjesztését, mely szintén a program céljaként szerepel.
- 2) **Energetikai központú felmérésen és számításokon alapuló projektek kidolgozása támogatott.** A cél olyan, energetikai felülvizsgálatokra alapozott és energetikai szakemberek dokumentált javaslataira épülő korszerűsítések kivitelezése, ahol a döntéshozók a szakemberek által adott javaslatok, a helyi adottságok, a célszerűség és a költséghatékonyság alapján választják ki a felhasználandó technológiákat.
- 3) Jelen felhívás keretében kizárólag az alábbi intézményeknek/funkcióknak helyt adó épületek és kapcsolódó infrastruktúrájuk energiahatékonysági fejlesztése és/vagy megújuló energiafelhasználásának növelése támogatható. Amennyiben a jelenlegi funkció nem támogatható, de támogatható funkcióra való átállás tervezett, úgy a tervezett funkcióváltást legkésőbb a támogatási szerződés megkötéséig igazolni szükséges. A kérelemben releváns funkcióknak való megfelelést nyilatkozattal, illetve szükség szerint alátámasztó dokumentumokkal igazolni szükséges.
  - a) Alap- és középfokú, oktatási intézmények és kapcsolódó épületeik: iskolaépület, kollégium, tornaterem, tanműhely;
  - b) Kulturális és művészeti oktatást végző intézmények;
  - c) Művelődési házak, színházak, egyéb, rendszeresen használt közösségi terek;
  - d) Kulturális-, tudományos kiállítótermek, múzeumok, könyvtár, levéltár;
  - e) Klubok, foglalkoztatók;
  - f) Közigazgatási funkciót ellátó hivatali intézmények;
  - g) Idősek otthona, pszichiátriai betegek otthona, szenvedélybetegek otthona, fogyatékos személyek otthona, valamint hajléktalanok otthona;
  - h) Közcélú, nem professzionális sporthoz kötődő sportlétesítmények, fedett uszodák, közcélú szabadidős létesítmények;
  - i) VMOP-1.3.2 felhívásban támogatható funkciók (házi orvosi és házi gyermekorvosi ellátás; fogorvosi alapellátás; alapellátáshoz kapcsolódó házi orvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátás; védőnői ellátás; iskola-egészségügyi ellátás; járóbeteg-szakellátások);
  - j) VMOP-1.3.2 felhívásban támogatható funkciók (étkeztetés; közösségi ellátások; házi segítségnyújtás támogató szolgáltatás; utcai szociális munka; nappali ellátás, család- és gyermekjóléti szolgálat/központ);
  - k) VMOP-1.3.1 felhívásban támogatható funkciók: bölcsőde, mini bölcsőde, családi bölcsőde, óvoda, óvoda-bölcsőde, mint többcélú intézmény.
  - l) Szociális ellátórendszer keretében finanszírozott támogatott lakhatás, mint szakosított ellátási forma céljára szolgáló lakás, épület továbbá a családok átmeneti otthona és albérlők háza, szolgálati lakás.
  - m) 100% önkormányzati tulajdonban lévő olyan épület, ami az önkormányzat igazgatási, illetve kötelezően ellátandó feladatainak helyszínéül szolgál, vagy amelyben a betelepülő vállalkozások kizárólag közszolgáltatási szerződéssel rendelkező vállalkozások részére nyújtanak a közszolgáltatás nyújtásához elengedhetetlen szolgáltatásokat és/vagy uniós versenyjogi értelemben vett egyéb gazdasági tevékenységet nem folytatnak.
  - n) Többségi önkormányzati vagy többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társasági tulajdonban lévő olyan épületet, melyben gazdasági tevékenységként közszolgáltatási szerződés alapján végzett tevékenységet folytatnak A felhívás 5.9.1. pontjában leírtak alapján támogatás kizárólag a támogatható tevékenység tekintetében megbízási aktussal rendelkező kedvezményezett részére nyújtható.

Abban az esetben, ha a VMOP-1.3.2 vagy a VMOP-1.3.1 felhívások tekintetében **egy önálló energetikai rendszerrel rendelkező különálló épületben** - ami többségi önkormányzati és/vagy többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság(ok) tulajdonában áll - csak és kizárólag az adott felhíváson belül felsorolt funkciók kerülnek ellátásra, akkor ezen épület esetén az épületenergetikai korszerűsítésére vonatkozó tevékenységek (energiahatékonysági fejlesztések, megújuló energia felhasználás) **a támogatást kérelmező döntése alapján**:

1. **A releváns VMOP-1.3.2 vagy VMOP-1.3.1 felhívás keretén belül kerülhetnek támogatásra.** Ez esetben a támogatást igénylőnek a releváns felhívásra vonatkozó támogatási kérelem benyújtása során nyilatkoznia kell, hogy a beruházás révén megvalósítani kívánt épületenergetikai korszerűsítés (energiahatékonysági fejlesztés, megújuló energia felhasználás) vonatkozásában nem vesz igénybe a 2021-2027 tervezési időszak VMOP-2.1.1 felhívásából támogatást, továbbá nyilatkozik, hogy ezen épületenergetikai korszerűsítést és azok költségeit, számláit elkülönítetten tartja nyilván.

vagy

2. **A tárgyi VMOP-2.1.1 felhívás keretén belül kerülhetnek támogatásra.** Ez esetben a támogatást igénylőnek a támogatási kérelem benyújtása során nyilatkoznia kell, hogy a beruházás révén megvalósítani kívánt épületenergetikai korszerűsítés (energiahatékonysági fejlesztés, megújuló energia felhasználás) vonatkozásában nem vesz igénybe a 2021-2027 tervezési időszak releváns VMOP-1.3.2 vagy VMOP-1.3.1 felhívásából támogatást. **A fentiekén túl, a projektbe bevonni tervezett épületeknek meg kell felelnie a felhívás 3.6.2. pontjában részletezett tulajdonviszony követelményeknek.**

Olyan, központi költségvetési szerv, vagy egyház általi fenntartásba, működtetésbe, vagyonkezelésbe átvett intézmény esetében, mely többségi önkormányzati tulajdonú, vagy többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság által tulajdonolt épület **egy részében helyezkedik el és támogatható funkciót lát el**, továbbá központi költségvetési szerv általi fenntartásba, működtetésbe, vagyonkezelésbe átvett köznevelési intézménynek helyt adó önálló épület (pl. KLIK fenntartásában lévő iskola) esetén támogatási kérelmet csak az önkormányzat nyújthat be.

Ilyen esetekben szükség van az adott a fenntartó/üzemeltető/vagyonkezelő támogató nyilatkozatára, melyben:

- Nyilatkozik, hogy a munkálatok céljával egyetért;
- Nyilatkozik, hogy a munkálatokkal járó zavarást tűri;
- Nyilatkozik, hogy a fenntartási időszak alatt, amennyiben a fenntartói /üzemeltetői/vagyonkezelői jogviszony fennáll, az érintett ingatlan funkcióját fenntartja;
- Nyilatkozik, hogy legalább a fenntartási időszak alatt, az önkormányzat kérésére, az épület energetikai teljesítményével kapcsolatosan rendelkezésére álló adatokat az önkormányzat rendelkezésére bocsátja.

Az önkormányzat továbbá nyilatkozik, amennyiben a fenntartási időszak alatt a fenntartói /üzemeltetői/vagyonkezelői jog visszaszáll az önkormányzatra, a támogatási kérelem elbírálásakor figyelembe vett és támogatott eredeti funkciót a fenntartási időszak végéig megtartja vagy az elbírálás időpontjában azonos feltételekkel támogatható olyan egyéb funkció(k) ellátását biztosítja az adott épületben, melynek hatására ezen funkcióknak helyt adó épület/épületrész fosszilis energiaszükséglete nem növekszik és releváns esetben a megújuló energiafelhasználása nem csökken.

Amennyiben a teljes többségi önkormányzati tulajdonú, vagy többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság által tulajdonolt épület került központi költségvetési szerv vagy egyház általi

fenntartásba, működtetésbe, vagyonkezelésbe, úgy az épület energetikai korszerűsítése a ZIKOP keretében nyújtott támogatásból finanszírozható (kivéve a KLIK – illetve utód szervezete – fenntartásában lévő iskola).

- 4) **Amennyiben olyan funkció is működik az épületben, amely a felhívás keretében nem támogatható, a közös használatú, vagy nem támogatható tevékenységeknek helyt adó helyiségek, épületrészek költségeinek arányosítására figyelemmel kell lenni.**

Amennyiben a beruházással érintett ingatlan helyet ad jelen felhívás keretében támogatható funkciókon túl egyéb funkciónak, az alábbi módon szükséges az építési, és kapcsolódó projekt előkészítési és szolgáltatási költségeket arányosítani:

A közös használatú, mindkét funkcióhoz kapcsolódó ingatlanrészekre (pl. külső homlokzat, tető, külső tér, fűtésrendszer) jutó kivitelezési költségek elszámolhatóak a felhívás szerint támogatott szolgáltatás- / ellátás-nyújtás helyiségének/helyiségeinek alapterülete szerint, tehát az elszámolható, támogatható épületrész, és a nem elszámolható épületrész nettó alapterületének (m²) arányában.

Közös használatú helyiségre, épületrészre jutó elszámolható költség számítása (közös helyiségek figyelembe vétele nélkül):

$$\frac{\text{támogatható tevékenységhez kapcsolódó helyiség [m}^2\text{]}}{\text{támogatható+nem támogatható tevékenységhez kapcsolódó helyiség [m}^2\text{]}}$$

Például a támogatható helyiség: 30 m², nem támogatható helyiség: 50 m², közös helyiség: 20 m². Közös helyiségre jutó elszámolható költség: 30/(30+50)= 0,375; azaz a közös használatú helyiségre jutó költség 37,5%-a számolható el. Az alapterület alapú arányosítás nem vonatkozik a fejlesztési kívánt tevékenység végzéséhez szükséges, jogszabály vagy hatóság által előírt, adott tevékenységhez kötelezően kapcsolódó fejlesztésekre.

Az arányosítás minden olyan építéshez kapcsolódó költség tekintetében kötelezően alkalmazandó, amely a támogatható és a nem támogatható funkcióhoz is kapcsolható, beleértve a projekt előkészítést (pl. tervezési díjak), és a szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások (pl. műszaki ellenőrzés) költségeit is. Ezen költségek a felhívás keretében a fenti százalékos aránynak megfelelően számolhatók el.

- 5) A projektek által érintett épületek tekintetében a projekt megkezdése előtt el kell készíteni az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról szóló 176/2008 (VI.30.) Kormányrendelet szerinti hiteles energetikai tanúsítványt (HET), amennyiben az még nem áll rendelkezésre és emellett legalább a tanúsító, mint műszaki szakértő által javasolt intézkedések megvalósítását tervbe kell venni. Továbbá a projekt által érintett épületek esetében be kell nyújtani az energiahatékonysági fejlesztések hatására bekövetkező (köztes) állapotot valamint a beruházás megvalósítását követő (tervezett) állapotot rögzítő, tanúsító program használatával készített 7/2006. (V.24.) TNM rendelet szerinti olyan számítást, mely a CO₂ kibocsátási értékeket is tartalmazza.

Amennyiben megújuló energia felhasználás növekedést eredményező tevékenység (pl. napelem) is tervezett az adott épületnél, úgy ezen fejlesztés hatását a (tervezett) állapot számításában szükséges kimutatni. Amennyiben csak energiahatékonysági fejlesztések történnek az adott épületnél, úgy az energetikai melléklet „01 energetikai adatok” munkalapján a (köztes) állapot számítási eredményeit kell a tervezett állapotnál feltüntetni! Amennyiben csak megújuló energia felhasználás növekedést eredményező fejlesztések történnek az adott épületnél (pl. napelem), úgy az energetikai melléklet „01 energetikai adatok” munkalapján a meglévő állapot számítási eredményeit kell a köztes állapotnál is feltüntetni!

- 6) **„Összetett” projektek** esetében, a beruházást meg kell előznie egy, a projekt teljes műszaki kiterjedésében a kiindulási állapotot lefedő, meghatározott szakember által elvégzett **épületenergetikai átvilágítás**.

(Összetett projekt esetén az épületenergetikai átvilágítás elkészítésétől abban az esetben lehet eltekinteni, amennyiben a támogatási kérelem mellékletét képező projekt terv releváns pontjában (4.1-es pont) a változatelemzést magas szintű részletezettséggel mutatják be, minden reális és költséghatékony projektelelem/tevékenység változatot számításba vesznek, és mindezek alapján döntenek a projektben tervezendő tevékenységekről.)

Az átvilágításnak különösen a komplex, több tevékenységet együtt alkalmazó és több épületet érintő felújítási lehetőségeket kell vizsgálnia, és aminek a megállapításait a Projekt Tervben kötelező figyelembe venni, felhasználni.

Az épületenergetikai átvilágítás során, amennyiben még nem létezett, elő kell állítani a 176/2008. (VI. 30.) Kormányrendelet szerinti hiteles energetikai tanúsítványt is.

Az épületenergetikai átvilágítás igénybe vehető nem összetett projekt esetében is. Amennyiben a projekt csak 3.1.1/d) ,g), h), i) tevékenységre irányul, úgy jelen pont előírásai nem relevánsak.

- 7) Az épületenergetikai átvilágítás, amennyiben az releváns, az építésügyi és az építésüggyel összefüggő szakmagyakorlási tevékenységekről szóló 266/2013. (VII. 11.) Korm. rendelet, vagy jogutódjai 1. melléklete szerinti műszaki szakértőnek (SzÉS6, épületenergetikai szakértő), vagy jogutódjai szerinti, illetve az EU más tagállamaiban jogosítványt szerzett, Magyarországon nyilvántartásba vett, az említett rendelet vonatkozó követelményeinek megfelelő, külföldi szakértői jogosultsággal rendelkező szakértőnek, vagy az energiahatékonyságról szóló törvény végrehajtásáról szóló 122/2015. (V.26.) Kormányrendelet 13-14. pontjában leírtak szerinti energetikai auditornak kell végeznie.
- 8) Amennyiben az épületenergetikai átvilágítás világítástechnikai fejlesztéseket is vizsgál, az átvilágítást végzőnek a 266/2013. (VII. 11.) Korm. rendelet, vagy jogutódjai 1. melléklete szerinti SzÉS7-v (kül- és beltéri világítás szakértő), vagy M-B-28, Világítástechnika, vagy jogutódjai szerinti jogosultsággal bíró szakértőt, vagy az EU más tagállamaiban jogosítványt szerzett, Magyarországon nyilvántartásba vett, az említett rendelet vonatkozó követelményeinek megfelelő, külföldi szakértői jogosultsággal rendelkező szakértőt is be kell vonnia, vagy az energiahatékonyságról szóló törvény végrehajtásáról szóló 122/2015. (V.26.) Kormányrendelet 13-14. pontjában leírtak szerinti energetikai auditornak kell végeznie.

Műemléki vagy a helyi védettséget megalapozó értékek megőrzése:

- 9) Műemléki vagy helyi védelem alatt álló épület érintettsége esetében a 266/2013. (VII. 11.) Korm. rendelet 1. sz. melléklete, vagy jogutódjai szerinti SzÉS5 (építésügyi műszaki szakértői szakterület, műemléki részsakterület), vagy jogutódjai szerinti jogosultsággal bíró szakértőt, vagy az EU más tagállamaiban jogosítványt szerzett, Magyarországon nyilvántartásba vett, az említett rendelet vonatkozó követelményeinek megfelelő, külföldi szakértői jogosultsággal rendelkező szakértőt is be kell vonnia a projektbe. Amennyiben egy összetett projekt részeként (az egyik épület műemlék, vagy helyi védelem alatt lévő épület) jelenik meg a műemléki vagy helyi védelemi érintettség, úgy az épületenergetikai átvilágításba is be kell vonni a műemlékvédelmi szakértőt.
- 10) Műemléki védelem alatt álló épület esetén az előkészületek során a támogatást igénylőnek a támogatási kérelem benyújtásáig, a védett műemléki értékek leltárszerű felsorolásának felülvizsgálatáról, az építéstörténeti tudományos dokumentáció megelőző elkészítéséről gondoskodnia szükséges. Műemlék védelem alá eső épület felújítási támogatásának feltétele olyan, az illetékes hatóságtól származó igazolás (hatósági bizonyítvány) megléte, vagy a műemlékvédelmi szakértő nyilatkozata, amely megjelöli azokat a védendő épületelemeket, melyeknél nem lehet alkalmazni a védendő értéket károsító technológiákat, mivel ezen épületelemeknél a TNM rendelet 1. § (2) bekezdése szerinti energiahatékonyságra vonatkozó minimumkövetelmények betartása a műemléki érték megváltoztatását eredményezné. Ezen nyilatkozat/bizonyítvány alapján igazolható, hogy az adott épület teljes határoló felületének hány

százalékát érintheti a felújítás (25% alatti, vagy afeletti, ún. „jelentős felújítás” végezhető el az adott műemlék épületnél).

- 11) Helyi védelem alá eső épület esetében elegendő a műemlékvédelmi szakértő nyilatkozata, mely tartalmazza a védendő épületelemeket – ahol nem lehet alkalmazni a védendő értéket károsító technológiákat, mert ezen épületelemeknél a TNM rendelet 1. § (2) bekezdése szerinti energiahatékonyságra vonatkozó minimumkövetelmények betartása a helyi védelmi érték megváltoztatását eredményezné – és ezen épületelemeken alkalmazható műszaki megoldásokat. Ezen nyilatkozat alapján igazolható, hogy az adott épület teljes határoló felületének hány százalékát érintheti a felújítás (25% alatti, vagy afeletti, ún. „jelentős felújítás” végezhető el az adott, helyi védelem alatt álló épületnél).
- 12) Műemléki védelem vagy helyi védelem alatt álló épület esetén kizárólag az esetben alkalmazható az 500.000 Ft/kW fajlagos beruházási költségkorlát, amennyiben az alkalmazható műszaki megoldás a napelemek telepítésére vonatkozó fajlagos beruházási költségelemet érint és a szükséges, de az általánostól eltérő megoldások szükségességét a szakértő önállóan, jóváhagyólag indokolja.
- 13) A támogatást igénylőnek a műemléki vagy a helyi védettséget megalapozó értékek szakmai útmutatás alapján történő megőrzéséről gondoskodnia szükséges.

Horizontális követelmények:

- 14) **Azbesztmentesítés:** Amennyiben a beruházással érintett épület/épületrész szórt azbesztet tartalmaz, úgy a támogatást igénylő számára kötelező a szórt azbeszt mentesítés elvégzése, amelynek költsége elszámolható a projektben.

Tájékoztatással kapcsolatos követelmények

- 15) **Nyilvánosság biztosítása:** A kedvezményezett a projekt megvalósítása során köteles a hatályos jogszabályokban meghatározott tájékoztatási és nyilvánossági kötelezettségeknek eleget tenni, a projektről és a támogatásról az ott meghatározott módon és tartalommal információt nyújtani. A tájékoztatásra és nyilvánosságra vonatkozó követelményeket a www.szechenyi2020.hu honlapról letölthető „Kedvezményezettek tájékoztatási kötelezettségei” című dokumentum, valamint az „Arculati Kézikönyv” tartalmazza.

A kommunikációs tevékenységek megkezdése előtt javasoljuk, egyeztetés céljából vegye fel a kapcsolatot a közreműködő szervezet kommunikációs munkatársával.

Beruházás megvalósítására vonatkozó általános követelmények:

- 16) A támogatást igénylőnek a fejlesztési elképzelés kidolgozása során kötelező a felhívás 8. fejezetében hivatkozott és mellékletként csatolt módszertani útmutató előírásainak megfelelő Projekt Tervet (PT) készíteni.

A Projekt Tervet és annak a „Kötelezően csatolandó” mellékleteit (I–VII.) a támogatási kérelem benyújtásakor szükséges benyújtani. A „Csatolandó, amennyiben rendelkezésre áll” mellékleteket (VIII.-XIV.) legkésőbb az első mérföldkőig szükséges benyújtani.

- 17) Amennyiben a projekt összes elszámolható összköltsége meghaladja az 1 millió EUR-t, és a befejezést követően nettó bevételt termel, úgy az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/EU rendeletének 61. cikkében foglaltak alapján költség-haszon elemzést (CBA elemzés) kell végezni a mellékelt CBA útmutató alapján, összhangban a Projekt Terv energetikai mellékletének (pénzügyi mutató számítás) kitöltésével. A „nettó bevétel” a művelet keretében kínált árukért vagy szolgáltatásokért közvetlenül a felhasználók által fizetett pénzeszköz-beáramlást jelenti, például az infrastruktúra használatáért közvetlenül a felhasználókat terhelő díjakat, a föld vagy az épületek eladásából vagy bérbeadásából származó bevételeket vagy a szolgáltatásokért kapott ellentételezést a működési költségek és az adott időszakban a rövid élettartamú felszerelések cseréjére fordított költségek levonásával. A művelet következtében megvalósuló működési költség-

megtakarításokat úgy kell kezelni, mint a nettó bevételeket, kivéve ha ezeket a működtetésre irányuló támogatások ugyanilyen mértékű csökkentése ellentételezi.

A működtetésre irányuló támogatások ugyanilyen mértékű csökkentésének igazolásához:

a Kedvezményezettnek nyilatkozatot szükséges benyújtani a működési költség-megtakarításokról és a működtetésre irányuló támogatásokról, az Európa Parlament és Tanács 1303/2013/EU rendeletének 61. cikkében foglaltak alkalmazásáról, az alábbiak szerint:

A kedvezményezett nyilatkozik arról, hogy:

- az Európa Parlament és Tanács 1303/2013/EU rendeletének 61. cikkében foglaltak alapján jár el
- a projekt hatására jelentkező működési költség megtakarításának összegével a működtetésre irányuló támogatások összege csökken.
- a kedvezményezett vállalja, hogy számszerűsíthető módon nyilvántartja és az ellenőrzések során bemutatja a működési költség-megtakarításokat és az ezzel kapcsolatos működtetésre irányuló támogatások csökkenését.

Az 1 millió EUR összes elszámolható összköltség alatti és nem nettó bevétel termelő projektek esetén nem kell részletes pénzügyi elemzés, csak elszámolhatóság és pénzügyi fenntarthatóság vizsgálat összhangban a CBA útmutatóban leírtakkal és a projektterv energetikai mellékletének (pénzügyi mutató számítás) kitöltésével.

- 18) A projekt megvalósítása során kötelező szakirányú műszaki ellenőr alkalmazása.
- 19) Kizárólag olyan projektek támogathatóak, amelyek abszolút értékben csökkentik az országos üvegházhatású gázkibocsátást.
- 20) Kizárólag olyan projektek támogathatóak, amelyekben szereplő épületekre a 176/2008. (VI. 30.) Kormányrendelet az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról 1. § (1)-(3) bekezdései alapján alkalmazható, és hasznos alapterülete meghaladja az 50 nm-t.
- 21) A projektek által érintett épületek a 176/2008. (VI. 30.) Kormányrendelet az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról szerinti hiteles energetikai tanúsítványát el kell készíteni a projekt kivitelezési munkálatainak befejezése után is. Kivételt jelentenek a felhívás 3.1.1.d) és g) pontokban felsorolt tevékenységek.

Intelligens rendszerek kiépítésére vonatkozó követelmények:

- 22) Minden energiatermelő beruházás során kötelező beépíteni a különböző eredetű megtermelt energia mérését lehetővé tevő eszközöket.
- 23) Kötelező megvizsgálni az automatikus központi- (hőforrás-oldali) és helyi (hőleadó-oldali) szabályozások létesítésének a lehetőségét, melynek kiépítése támogatható.
- 24) Amennyiben az épület használatának jellege lehetővé teszi, a fenti szabályozási rendszernek heti időprogramok beállítására kell alkalmasnak lennie.

Szemléletformálás, tájékoztatási, képzési anyag kidolgozása, képzés tartása:

- 25) Az energetikai beruházással érintett épület(ek) állandó használóit oktatásban kell részesíteni az alkalmazott megoldásokról, a helyes üzemeltetés szabályairól, valamint a beruházás környezeti hozadékairól, melyet az épületüzemeltetésben vagy épületenergetikában illetve energiamenedzsmentben jártas szakértő végezhet. Szemléletformálási tevékenység kizárólag a projektben tervezett tevékenységek témaköréhez kapcsolódhat.
- 26) A képzési anyagot, későbbi, önálló tanulásra alkalmas formában legalább az adott intézményen belül elérhetővé kell tenni.

- 27) A képzésekről – előadó neve, végzettsége, idő, hely, résztvevők száma, képzési anyag – beszámolót kell készíteni, és benyújtani.

A projekt műszaki-szakmai tartalmának meghatározásához az alábbi elvárások figyelembe vétele is szükséges:

- 28) Amennyiben a projekt keretében beépített eszközökre, vagy azokat tartalmazó, összetett rendszerekre a Bizottság 811/2013/EU és 812/2013/EU rendelete vonatkozatható, akkor a beruházás tervezésekor érvényes besorolás szerinti legalább „A+” kategóriájú berendezés alkalmazandó mind fűtési- mind használati melegvíz hőtermelésre.
- 29) Amennyiben a projekt keretében beépített eszközökre a Bizottság 874/2012/EU rendelete vonatkozatható, akkor legalább a beruházás tervezésekor érvényes besorolás szerinti „A” kategóriájú (illetve ilyen lámpákat fogadni képes) világítástechnikai berendezés alkalmazandó.

Utólagos épület hőszigetelés alkalmazása esetén:

- 30) Támogatási feltétel a TNM rendelet szerinti „jelentős felújítás” definíciójában szereplő felújítási arány meghaladása. (Kivétel a műemlék vagy helyi védelem alatt álló épületek, amiket 3.4.1.1. 10) és 11) pontok szabályoznak).

Abban az esetben, ha egy adott épület a teljes határoló felületének több mint 75%-ában a támogatási igény benyújtását megelőzően már felújításra került úgy, hogy az akkor felújított épületrész megfelelt a felújítás engedélyezésének időpontjában hatályos TNM rendelet releváns pontjában megfogalmazott szabályozás szerinti épületszerkezeti értékeknek, akkor az adott épület fennmaradó részének felújítása a TNM rendelet 6. § (5) és (6) bekezdésekben megfogalmazott szabályozás szerint támogatható.

Nyílászáró csere vagy korszerűsítés esetén:

- 31) Nyílászárócsere- vagy korszerűsítés csak akkor alkalmazható, amennyiben a korszerűsíteni kívánt nyílászáró nem felel meg a TNM rendelet támogatási kérelem benyújtása időpontjában hatályos szabályozása és a Felhívás szerinti vonatkozó követelményeknek.

A megújuló energiaforrást alkalmazni kívánó épületekre vonatkozó követelmény:

- 32) A megújuló energiaforrást alkalmazni kívánó épületnek legalább a felhívás megjelenésekor hatályos, az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról szóló 176/2008. (VI. 30.) Kormányrendelet szerinti „DD – korszerűt megközelítő” kategóriába kell esnie, kivéve a felhívás 3.1.1. d) pontban lévő tevékenység alkalmazásának esetét. Ellenkező esetben támogatási kérelmet csak a 3.1.1. a) pont tevékenységgel kombináltan nyújtható be.

Az épületek nyári hővédelmének javítása, árnyékoló- vagy árnyékvető szerkezetek beépítése esetén:

- 33) Az árnyékolók az épület délre néző részein, illetve tanúsítói/épületenergetikai szakértői/auditori állásfoglalás eredményeként, indokoltan az épület más részein is telepíthetőek.

Fosszilis energiahordozó vagy biomassa alapú hőtermelő berendezések és kapcsolódó hőleadó rendszerek korszerűsítése:

- 34) A levegőminőség védelme érdekében, amennyiben az vonatkozatható rá, a beruházásnak teljesítenie kell a szilárd tüzelőanyagokkal üzemelő, kézi és automatikus betáplálású, legfeljebb 300 kW leadott névleges hőteljesítményű fűtőkazánokra kialakított MSZ EN 303-5:2000 szabvány szerinti tüzeléstechnikai követelményeit (250 mg/m³).
- 35) A 140 kWth és az ennél nagyobb, de 50 MWth-nál kisebb névleges bemenő hőteljesítményű tüzelőberendezések légszennyező anyagainak technológiai kibocsátási határértékeiről szóló jogszabály (4/2011. (I. 14.) VM rendelet a levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről) tartalmazza a biomassa tüzelésű

berendezések technológiai kibocsátási határértékeit (szilárd anyag tekintetében 150 mg/m³), a követelményeknek meg kell felelnie a támogatásban részesülő tüzelőberendezéseknek.

- 36) Az összes éves (a projektben és a hőtermelő kiválasztásában releváns fűtés, HMV, egyéb) hőenergia igény 25%-nál nagyobb mértékben meghaladóan tervezett, beépített teljesítményű hőtermelő beruházási többletköltsége el nem számolható költségnek minősül. Ezen nem elszámolható költségként a támogatást igénylő nem elszámolható hozzájárulásaként szükséges a projektben feltüntetni. Amennyiben a hőtermelő kombinált üzemű (fűtés és HMV, pl. kombi cirkó kazán), úgy a használati melegvíz előállításakor elvárt névleges teljesítmény mértékadó a megfelelő melegvíz komfort elérése érdekében, melyet a kazán teljesítmény meghatározása során figyelembe kell venni.

Központi szellőző- és légkondicionáló rendszerek korszerűsítése:

- 37) A tevékenység keretében a szellőző és légkondicionáló rendszerek korszerűsítése csak akkor támogatott, ha az épület jellemző használati viszonyait alapul véve a tevékenység szakértő (SzÉS6, épületenergetikai szakértő) által kimutatott ÜHG-kibocsátás csökkentést eredményez.

Maximum HMKE méretű fotovillamos rendszerek telepítése:

- 38) A termelőnek és a fogyasztónak a fogyasztó valamely meglévő csatlakozási pontján kell a közműszolgáltató hálózatára csatlakozniuk, továbbá az igénybejelentésre adott áramszolgáltatói tájékoztatót/nyilatkozatot a Projekt Terv mellékleteként szükséges csatolni. A felhívás 3.1.1. d) szerinti tevékenység esetén a záró csomag elfogadásának feltétele a hálózati engedéllyel kötött/módosított hálózathasználati szerződés megléte.
- 39) A több épületet tartalmazó, közös hőenergetikai rendszeren lévő, de villamos energia ellátás szempontjából egynél több egységre bontott épületegyüttes esetén, napenergia villamos energia célú felhasználására irányuló tevékenység felvétele esetén annyi HMKE létesítés megengedett, ahány különálló villamos energetikai rendszer található az épületegyüttesben.
- 40) A Támogatást igénylőnek nyilatkoznia kell, hogy a megvalósítani kívánt beruházás tekintetében nem vesz igénybe a 2021-2027-as tervezési időszak más felhívásaiból támogatást.

Hőszivattyú rendszerek telepítése és kapcsolódó hőleadó rendszerek korszerűsítése:

- 41) 100 kW fűtőtelteljesítményig a berendezésnek meg kell felelnie a 2007/742/EK direktívának.

Továbbá amennyiben az adott hőszivattyú által hasznosított légtermikus, geotermikus vagy hidrotermikus energia az Európai Parlament és a Tanács 2009/28/EK irányelve 7. sz. melléklete szerint megújuló energiaforrásból előállított energiának (ERES) minősül, azt az alábbi képlet segítségével kell kiszámítani:

ERES = $Q_{\text{hasznos}} \cdot (1 - 1/SPF)$, ahol az SPF tényező minimum értékei:

Szekunder oldali hőleadók (radiátor, konvektor, fan-coil és felületfűtés: mennyezet-, fal- és padlófűtés)	Hőszivattyú			
	Meghajtás	Energiaforrás és hőelosztó közeg		
		Levegő-víz	Földhő-víz	Víz-víz
Méretezett max. előremenő fűtési víz hőmérséklet: 55 °C vagy 55 °C felett	Villamos meghajtású rendszer	3,1	3,5	3,5
Méretezett max. előremenő fűtési víz hőmérséklet: 55 °C alatt		3,3	3,8	3,8
Méretezett max. előremenő fűtési víz hőmérséklet: 55 °C vagy 55 °C felett	Gázüzemű rendszer	1,3	1,6	1,6

Méretezett max. előremenő fűtési víz hőmérséklet: 55 °C alatt		1,5	1,7	1,7

1. Hatásfok követelmények:

1.1. Villamos meghajtású hőszivattyúk esetében MSZ EN 14511 szabványsorozat, MSZ EN 14825 szabvány, vagy ezekkel egyenértékű műszaki követelmények, valamint a Határozat előírásai szerint;

1.2. Gázüzemű hőszivattyúk esetében az MSZ EN 12309 szabványsorozat, MSZ EN 14825 szabvány, vagy ezekkel egyenértékű műszaki követelmények valamint a Határozat előírása szerint.

2. Berendezésre vonatkozó követelmények:

2.1. Rendelkezik a gyártó által megadott műszaki adatok valódiságáról szóló, független tanúsító intézet által kiállított tanúsítvánnyal;

2.2. Eleget tesz a 2005/32/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a tömszelence nélküli önálló keringető szivattyúkra, illetve termékekbe beépített tömszelence nélküli keringető szivattyúkra vonatkozó környezetbarát tervezési követelmények tekintetében történő végrehajtásáról szóló 2009. július 22-i 641/2009/EK európai bizottsági rendelet szerinti energiahatékonysági követelményeknek;

2.3. Talaj-víz és víz-víz hőszivattyú alkalmazása esetén az éves hőigényeket min. 65%-ban a hőszivattyúnak kell ellátnia, így a csúcskazan a beépített összes méretezési teljesítmény maximum 35%-a lehet. Ezen feltételeknek megfelelően méretezett hőigényt 25%-nál nagyobb mértékben meghaladóan tervezett, beépített teljesítményű hőtermelő beruházási többletköltsége nem elszámolható költségnek minősül. Ezen nem elszámolható költségrészt a támogatást igénylő nem elszámolható hozzájárulásaként szükséges a projektben feltüntetni. Meglévő épületeknél a kiépített kazán ettől függetlenül üzemben maradhat, de kazáncsere esetében ezen előírást kötelezően alkalmazni szükséges.

2.4. Levegő-víz hőszivattyú alkalmazása esetén az éves hőigényeket min. 50%-ban a hőszivattyúnak kell ellátnia, így a csúcskazan a beépített összes méretezési teljesítmény maximum 50%-a lehet. Ezen feltételeknek megfelelően méretezett hőigényt 25%-nál nagyobb mértékben meghaladóan tervezett, beépített teljesítményű hőtermelő beruházási többletköltsége nem elszámolható költségnek minősül. Ezen nem elszámolható költségrészt a támogatást igénylő nem elszámolható hozzájárulásaként szükséges a projektben feltüntetni. Meglévő épületeknél a kiépített kazán ettől függetlenül üzemben maradhat, de kazáncsere esetében ezen előírást kötelezően alkalmazni szükséges.

2.5. Rendelkezik a gyártó által kiállított, a berendezés teljesítményére vonatkozó nyilatkozattal;

2.6. Rendelkezik telepítési, üzemeltetési és karbantartási útmutatóval.

3. Egyéb követelmények

3.1. Az MSZ EN 14825 szabvány vagy azzal egyenértékű műszaki követelmények szerint elvégzett SPF tényező számítások a hőszivattyús rendszerre vonatkozóan (a fűtési rendszer, a magyar éghajlati adatsorok és statisztikák, valamint meglévő épületek korszerűsítésének esetében tapasztalati adatok figyelembe vételével);

3.2. Kizárólag víz közvetítő közeggel működő fűtési rendszerre való csatlakozás támogatható;

3.3. Kizárólag a külső hőmérsékleten alapuló fűtési előremenő víz hőmérséklet-szabályozással rendelkező fűtési rendszerre való csatlakozás támogatható;

3.4. Fűtésen kívüli funkciók ellátására csak olyan hőszivattyú alkalmazása támogatható, amely eredeti, gyári állapotában tartalmazza a szükséges funkciókat és az ezekhez szükséges szabályozásokat.

42) Hőszivattyú alkalmazásakor vizsgálni szükséges a 44/2008 (XII. 31.) KHEM Rendelet szerinti „H” tarifa, vagy, ahol elérhető „GEO-tarifa” alkalmazhatóságát, alkalmazásának elhagyása pedig külön indokolandó.

Fosszilis- vagy vegyes- (fosszilis és megújuló egyaránt) vagy tisztán megújuló energiaforrásokból táplálkozó helyi közösségi fűtőműre vagy hulladékhőt hasznosító rendszerre való csatlakozás megteremtése:

43) A tevékenység akkor támogatható, ha a megvalósítása kimutathatóan ÜHG csökkenést eredményez.

Adott épülethez kapcsolódó, már meglévő, kül- és beltéri világítási rendszerek korszerűsítése:

44) A beépíteni kívánt fényforrások kiválasztását indokolni szükséges, különösen, ha nem energiatakarékos vagy energiatakarékos, de retrofit megoldást terveznek alkalmazni.

45) Fénycsatornák használatának lehetőségét vizsgálni szükséges a beruházás tervezése folyamán.

46) A világítási rendszert vezérlő irányítási- és szabályozási rendszer komplexitását vagy elhagyását az épület használatán alapulón szükséges indokolni a tervezés során.

Megyei jogú városok önkormányzati Fenntartható Energia Akciótervének (SEAP) felülvizsgálata illetve átdolgozása Fenntartható Energia és Klíma Akciótervé (SECAP) vagy Fenntartható Energia és Klíma Akcióterv (SECAP) elkészítése:

47) SEAP felülvizsgálat, átdolgozás és SECAP kidolgozás csak városi szinten támogatható, kisebb területi egységre vonatkozó részstratégia nem támogatható.

48) Azon városok esetén, ahol alapidokumentum (SEAP) készült a korábbi tervezési időszak valamely operatív programja vagy nemzetközi programja támogatásával, a dokumentum szerzői, hasznosítási és átdolgozási jogával rendelkező szervezettel való együttműködés kötelező. Az együttműködésre és hasznosítási jogokra vonatkozó megállapodás bemutatása a megvalósítás során, de legkésőbb a mérőföldkő teljesítésekor szükséges.

49) Amennyiben a megyei jogú város alapidokumentuma (SEAP) felülvizsgálatához és/vagy átdolgozásához és/vagy SECAP-jának kidolgozásához egyéb támogatást vett igénybe, a kérelem benyújtásakor nyilatkoznia szükséges a kettős finanszírozás kizárásáról.

50) A városi önkormányzat, a felülvizsgált és/vagy átdolgozott SEAP-jának vagy kidolgozott SECAP-jának birtokában egyénileg jelenti be csatlakozási szándékát a Polgármesterek Szövetségéhez.

51) SECAP kidolgozás során figyelemmel kell lenni minden releváns operatív program prioritásaira.

52) A SEAP felülvizsgálat illetve átdolgozás vagy a SECAP elkészítés során a Polgármesterek Szövetsége honlapján közzétett Nemzeti Koordinátorral (Country Coordinator) való együttműködés kötelező érvényű.

53) A SEAP/SECAP az Európai Unió stratégiai tervezési alapidokumentumai a fenntartható energiagazdálkodás és klímavédelem területén, amelyek elkészítése az energiahatékonyság növelése, és a CO₂ kibocsátás csökkentése érdekében javasolt.

Városok energiahatékonyságának növelése érdekében okos hálózat (SMART GRID) és okos mérés (SMART METERING) rendszer létrehozása

54) A projekt keretén belül okos mérők kerülnek elhelyezésre a városok intézményeiben, amelyek az intézmények energiaellátásával kapcsolatos fogyasztást mérik és továbbítják a menedzsment, monitoring és irányítási központba. A központ rögzíti a beküldött adatokat, és fogyasztási trendeket alakít ki. A fogyasztási trendek alapján beavatkozási pontok jelölhetőek ki, hogy hogyan lehet a fogyasztást csökkenteni az adott intézményben. A központ fő feladata felhívni a figyelmet a

beavatkozási pontok mentén a felhasználás csökkentésre, és automatikusan vagy személyes beavatkozással a fogyasztás csökkentését elérni. Az okos mérők elhelyezése mellett a projekt része a központ kialakításához, és működéséhez szükséges eszközök, hardverek, szoftverek, immateriális javak beszerzése, telepítése

- 55) Az okos hálózati megoldások segítik a különböző energiatermelő egységeket az energiarendszer működésébe integrálni, ugyanakkor könnyebbé teszik a hálózatok összekapcsolódását. Az energetikai rendszerek tervezése összetett feladat, a nagyszámú energiatermelő- és fogyasztó, valamint a megújuló energiatermelés egyre jelentősebb hányada miatt, ami állandóan változó energiaáramlást eredményez egy hálózaton belül.

Az energiarendszerek tervezése során az okos hálózati technológia (pl. a valós idejű adatszolgáltatás; a hálózat és az áramtermelő egységek állapotának- és az időjárás-előrejelzésének, stb. figyelembe vételével) fontos szerepet játszik a termelés- és fogyasztás előre tervezésében, valamint az energiarendszer kiegyensúlyozásának aktív támogatásában. Az okos rendszerek által az elosztó és az átviteli eszközök jobban ki lesznek használva, így minimálisra csökkenthető az átviteli hálózat bővítésének igénye.

- 56) Nyilatkozat benyújtása arra vonatkozóan, hogy a megyei jogú város okos hálózat (SMART GRID) és okos mérés (SMART METERING) rendszer, vagy a rendszer bármely elemének kidolgozásához más támogatásban (költségvetési-, uniós, stb.), a kérelem benyújtása előtt nem részesült.

- 57) Városonként 1 db projekt adható be erre a tevékenységre. A rendszer részét képező épületekre vonatkozóan szakértői számításokkal kell alátámasztani a rendszer alkalmazásával elérhető primer energia megtakarítást és az abból adódó ÜHG csökkenést. A megtakarítást az épületek várható primer energia fogyasztás-csökkenésének bemutatásával kell alátámasztani, a megtakarítás mértéke nem lehet magasabb 10%-nál.

3.4.1.2. Horizontális szempontok érvényesítésével kapcsolatos elvárások

A horizontális cél megvalósítása, valamint a megvalósítás eredményességének nyomon követése érdekében végzett tevékenység következtében felmerült költség elszámolható. A kiemelt célok és a környezetvédelmi, esélyegyenlőségi és a nők és férfiak egyenlőségét biztosító követelmények részletes ismertetése megtalálható az Általános Útmutató a Felhívásokhoz c. dokumentumban (<https://www.palyazat.gov.hu>). A projekt tervezése és megvalósítása során kérjük, vegye figyelembe, hogy a projektben létrehozott eredményeknek meg kell felelniük az alábbi elvárásoknak is:

- 1) Az európai uniós forrásból támogatott projektek kedvezményezettje köteles a projektre vonatkozó környezetvédelmi és esélyegyenlőségi jogszabályokat betartani, a projekt által érintett területen a védett természeti és kulturális értékeket megőrizni, a fennálló vagy a beruházás során keletkezett környezeti kárt és az esélyegyenlőség szempontjából jogszabályba ütköző nem-megfelelőséget legkésőbb a projekt megvalósítása során megszüntetni.
- 2) Az európai uniós forrásból támogatott projektek kedvezményezettje köteles a projekt végrehajtása során a fogyatékosokkal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezményt a 2010/48/EK tanácsi határozattal összhangban alkalmazni. A projektek végrehajtása során a fogyatékos személyeket megillető alapvető emberi jogokat – többek között akadálymentesítéssel és az ehhez kapcsolódó szabványok alkalmazásával – biztosítani kell.
- 3) A fejlesztéshez kapcsolódó nyilvános eseményeken, kommunikációjában és viselkedésében a támogatást igénylő esélytudatosságot fejez ki: nem közvetít szegregációt, csökkenti a csoportokra vonatkozó meglévő előítéleteket.
- 4) Amennyiben legalább öt éves várható élettartamú infrastruktúra megvalósítására irányul a beruházás, figyelembe kell venni a projektnek az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási potenciálját, és biztosítani kell, hogy a projekt ellenálló legyen az éghajlatváltozással és a természeti katasztrófákkal szemben! Ezért mérlegelni kell, hogy a projekt megvalósítását vagy eredményét veszélyeztető extrém időjárási esemény, pl. árvíz, szárazság, forróság, tűz, vagy más időjárási kockázat.

- 5) A mérlegeléshez, valamint a klímakockázati értékelés elvégzéséhez a Klímakockázati útmutató nyújt segédletet, mely a következő linken érhető el: <https://www.palyazat.gov.hu/tmutat-projektek-klimakockzatnak-beclshez-s-cskkentshez>.
- 6) A 2021—2027-es programozási időszak szabályozásának megfelelően felülvizsgált Klímakockázati útmutató megjelenéséig a 2014-2020-as időszak útmutatója a hatályos segédlet, azzal a módosítással, hogy az útmutató 1. táblázatában szereplő 1. kérdés esetében „15 év” helyett 5 évre irányulóan szükséges a választ megadni.
- 7) A Klímakockázati útmutató alapján elvégzett értékelés eredményeképp a támogatási kérelemben nyilatkozni kell, ha a projektnek nincs előre látható klímakockázata, vagy el kell készíteni a beruházás részletes klímakockázati elemzését beleértve a lehetséges adaptációs intézkedéseket értékelését és integrálását. Az klímakockázati elemzést csatolni kell a támogatási kérelemhez, és figyelembe kell venni a költség-haszon elemzés és a megvalósíthatósági tanulmány készítésekor. Az elemzés által javasolt intézkedések megvalósulását, az intézkedések megvalósításával elért eredményeket nyomon kell követni, és az intézkedések eredményességéről a projekt előrehaladásáról és zárásáról szóló beszámolóknak be kell mutatni.
- 8) Amennyiben a beruházás a *környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet* hatálya alá esik, úgy a támogatási kérelemben, elegendő arról nyilatkozni, hogy a beruházás éghajlatváltozással összefüggő, éghajlatvédelmi szempontok szerinti vizsgálata a rendelet vonatkozó előírásainak megfelelően történik/történt, és hogy az elvégzett vizsgálatot és annak eredményét a beruházás megvalósíthatósági tanulmánya vonatkozó fejezete részletezi, beleértve a kockázatelemzést, valamint a meghatározott alkalmazkodási intézkedések bemutatását.
- 9) Infrastrukturális fejlesztéseknél: létesítmények, térhasználat közlekedési kapcsolatok tervezésekor a támogatást igénylő figyelembe veszi és érvényesíti az egyetemes tervezés elveit, azaz a nők és férfiak igényeit, az idősek, a fogyatékosok és a gyermekek igényeit, és bemutatja ennek módját. (információ: <http://www.etikk.hu>)
- 10) A közösségi célú funkciókat ellátó és/vagy ügyfélforgalmat lebonyolító és/vagy állandó munkavégzés helyszínéül szolgáló épület/épületrész építése/felújítása során kötelező a **projektarányos akadálymentesítés**, beleértve a projektarányos infokommunikációs akadálymentesítést is, továbbá kötelező a rehabilitációs környezettervező szakértő bevonása.
- 11) Ha a támogatást igénylő települési önkormányzat, az igénylőnek igazolnia kell a helyi esélyegyenlőségi program meglétét az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (6) bekezdésének megfelelően.
- 12) Ha a támogatást igénylő ötven főnél több személyt foglalkoztató költségvetési szerv, vagy többségi állami tulajdonban álló jogi személy, az igénylőnek igazolnia kell az esélyegyenlőségi terv meglétét az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 63. §-nak megfelelően.

3.4.1.3. Az Alapjogi Charta érvényesítése

Az Alapjogi Charta felsorolja azokat az alapvető jogokat, amelyeket az Európai Uniónak és a tagállamoknak az uniós jogszabályok végrehajtása során tiszteletben kell tartaniuk. Az Alapjogi Charta megtalálható a <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:C2012/326/02&from=HU> és a [palyazat.gov.hu](https://www.palyazat.gov.hu) oldalon is.

Az Európai Unió Alapjogi Chartájában elismert legfontosabb jogok, szabadságok és elvek érvényesítését a projektek tervezése és végrehajtása során is biztosítani kell. Ezért kérjük a projekt tervezése és végrehajtása során fokozott figyelmet fordítson Alapjogi Chartában rögzített alapjogok érvényesítésére, bizonyosodjon meg arról, hogy tervezett projektében az alapjogok nem sérülnek, azok érvényesítése biztosított.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a 2021-2027 programozási időszak elindításával összefüggő egyes intézkedésekről szóló Korm. rendelet rendelkezései alapján, ha az Alapjogi Chartában szereplő jogok és alapelvek valamelyike a támogatott projektek végrehajtása során sérülne, a hazai intézményrendszer gondoskodni fog az erre irányuló panasz benyújtásának lehetőségéről és a panasz kivizsgálásáról. Az Alapjogi Charta alapelveiről, a panasz benyújtásának lehetőségéről részletes információkat az Általános Útmutató a Felhívásokhoz c. dokumentum tartalmaz.

3.4.1.4. Egyéb elvárások

Nem releváns.

3.4.2. Mérföldkövek tervezésével kapcsolatos elvárások

A mérföldkö a projekt megvalósítása szempontjából jelentős időpont, amelyhez a projekt megvalósítása révén elért szakmai vagy műszaki eredmény kapcsolódik, vagy az elérendő eredmény egy jól körülhatárolható fejlesztési szakasza lezárul. Egy adott mérföldkőhöz ezen túlmenően meg kell tervezni az adott mérföldkövel bezárólag várhatóan elszámolni kívánt költségek kumulált mértékét is.

Ha az ön által tervezett projekt legfeljebb egy év időtartalmú (a projekt megkezdésétől számítva a fizikai befejezés legfeljebb 12 hónap) egy mérföldkövet kell tervezni, a projekt fizikai befejezésének várható időpontjára.

Ha az ön által tervezett projekt egy évnél hosszabb (a projekt megkezdésétől számítva a fizikai befejezés több, mint 12 hónap), legalább 2 legfeljebb 6 mérföldkö tervezhető. Az utolsó mérföldkövet a projekt fizikai befejezésének várható időpontjára szükséges tervezni.

A teljes projekt fizikai befejezését szükséges önálló mérföldkőként betervezni.

A fejlesztéssel érintett létesítmények átadása, projektzárás:

Benyújtandó dokumentumok: műszaki átadás-átvétel, műszaki ellenőr beszámolója, az új hiteles épületenergetikai tanúsítvány és a megvalósított állapotra vonatkozó; Az energetikai mellékletben található „Kivitelezői nyilatkozat” benyújtása, ZB (záró beszámoló) nyilatkozat kiállítása, fotódokumentáció, teljesítés igazolások, egyéb projektzárást igazoló dokumentumok (pl. kifizetést igazoló bankkivonatok, stb.).

Amennyiben a támogatási kérelem kizárólag SEAP felülvizsgálatra/átdolgozására és/vagy SECAP elkészítésére irányul, legalább 1db, a „Megyei Önkormányzati SEAP felülvizsgálat/átdolgozás / SECAP benyújtása” mérföldkö tervezése szükséges, amit a projekt fizikai befejezésének várható időpontjára szükséges betervezni:

Megyei önkormányzati SEAP felülvizsgálat/átdolgozás / SECAP benyújtása, projektzárás:

Benyújtandó dokumentumok: A felülvizsgált vagy átdolgozott SEAP illetve SECAP benyújtása a Covenant of Mayors (Polgármesterek Szövetsége) szervezethez, ZB (záró beszámoló) nyilatkozat kiállítása, teljesítés igazolások, egyéb projektzárást igazoló dokumentumok (pl. kifizetést igazoló bankkivonatok, stb.).

A mérföldkövek dátumának tervezése során kérjük, vegye figyelembe, hogy a 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet 90. §-a alapján az irányító hatóság jogosult a támogatási szerződéstől elállni, vagy a szerződés felbontását kezdeményezni, ha

a) a támogatási szerződés megkötésétől - területi kiválasztási eljárásrendben támogatott projekt, illetve olyan kiemelt projekt esetén, amelyre az 56/A. § szerint kötöttek szerződést, a szerződésben meghatározott határidőtől - számított tizenkét hónapon belül a támogatott tevékenység nem kezdődik meg és a megvalósítás érdekében harmadik féltől megvásárolandó szolgáltatásokat, árukat, építési munkákat legalább azok tervezett összértékének 50%-át elérő mértékben - esetleges közbeszerzési kötelezettségének teljesítése mellett - nem rendeli meg, vagy az erre irányuló szerződést harmadik féllel nem köti meg, vagy

b) a támogatási szerződés megkötésétől - területi kiválasztási eljárásrendben támogatott projekt, illetve olyan kiemelt projekt esetén, amelyre az 56/A. § (5) bekezdése szerint kötöttek szerződést, a szerződésben meghatározott határidőtől - számított tizenkét hónapon belül a támogatás igénybevételét a kedvezményezett érdekkörében felmerült okból nem kezdeményezi, kifizetési igénylés benyújtásával a megítélt támogatás legalább 10%-ának felhasználását nem igazolja és késedelmét ezen idő alatt írásban sem menti ki.

3.4.3. A projekt szakmai megvalósítása során a közbeszerzési kötelezettségre vonatkozó elvárások

Közbeszerzési kötelezettség:

Felhívjuk a figyelmet a projekt keretében megvalósítandó beszerzések tekintetében esetlegesen fennálló közbeszerzési kötelezettségre. Az irányadó jogszabályban meghatározott kötelezettségek megállapítása és betartása a támogatást igénylő, illetve a kedvezményezett feladata és felelőssége

Az irányító hatóság a támogatást igénylőt nyilatkozattételre szólítja fel, amely eredményeként a támogatást igénylőnek a támogatási kérelem benyújtását követően nyilatkoznia kell minden az adott projekten kívüli, a Kbt. tárgyi hatálya alá tartozó beszerzéseiről, amely adatok alapján az irányító hatóság javaslatot fogalmaz meg a Kbt. 16-20. §-ainak figyelembe vételével a projektben fennálló közbeszerzési kötelezettségről, beleértve a lebonyolítandó eljárásfajtát is.

Amennyiben a projekt megvalósítási időtartama több naptári évet ölel fel, akkor a fentiekben kért adatszolgáltatást évente kell teljesíteni, amely alapján és amennyiben szükséges, az irányító hatóság módosítja javaslatát.

A közbeszerzési kötelezettségre vonatkozó részletes tájékoztatás az ÁÚF-ben található.

3.4.4. A projekt szakmai megvalósításával kapcsolatos egyéb elvárások

Jelen felhívás esetében nem releváns.

3.5. A projektvégrehajtás időtartama

3.5.1. A projekt megkezdése

Támogatás a támogatási kérelem benyújtását megelőzően megkezdett projekthez is igényelhető.

Megkezdett projekt abban az esetben részesülhet támogatásban, ha a következő feltételeknek együttesen megfelel:

- támogatási igény benyújtásakor nem minősül fizikailag befejezettnek;
- a tervezési értékek megfelelnek az engedélyezés időpontjában hatályos műszaki-szakmai szabályozásnak és a felhívásban foglaltaknak.

A 3.2. pont szerinti uniós állami támogatási kategóriával támogatott tevékenységhez kapcsolódóan a támogatási kérelem benyújtását megelőzően a projekt előkészítésével kapcsolatban felmerült költségek – figyelemmel az uniós állami támogatási szabályokra – az alábbiak szerint számolhatók el:

- Amennyiben a Kedvezményezett a kérelem benyújtása előtt megkötött közszolgáltatási szerződéssel rendelkezik, és a főtevékenység közszolgáltatási szerződés alapján végzett tevékenység, akkor közszolgáltatásért járó ellentételezés,
- amennyiben a főtevékenység filmszínházban végrehajtott tevékenység, akkor a kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás,

- egyéb esetben csekély összegű (de minimis) támogatás keretében

számolhatók el.

A támogatott projekt megkezdettségére vonatkozó részletes szabályozást az ÁÚF tartalmazza.

Ha a támogatást igénylő a támogatási döntés kézhezvételét megelőzően közbeszerzési eljárást folytat le, köteles a 2021-2027 programozási időszak elindításával összefüggő egyes intézkedésekről szóló Korm. rendelet és a 2014-2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet XVI. fejezetének rendelkezései szerint eljárni.

3.5.2. A projekt végrehajtására rendelkezésre álló időtartam

A projekt fizikai befejezésére a projekt megkezdését, vagy amennyiben a projekt a támogatási szerződés hatályba lépéséig nem kezdődött meg, a támogatási szerződés hatályba lépését követően legfeljebb 36 hónap áll rendelkezésre.

A projekt fizikailag befejezett, amennyiben a projekt keretében támogatott valamennyi tevékenység a támogatási szerződésben meghatározottak szerint, a Felhívásban meghatározott feltételek mellett teljesült. A projekt fizikai befejezése napjának a projekt utolsó támogatott tevékenysége fizikai teljesítésének a napja minősül.

A támogatott tevékenységtípusok fizikai teljesítettségére vonatkozó részletes szabályozást az ÁÚF tartalmazza.

A támogatást igénylő projekttel kapcsolatos pénzügyi elszámolása (záró kifizetési igénylés) benyújtásának végső határideje: 2025. december 31.

A záró kifizetési igénylés benyújtásának határideje az utolsó mérföldkő elérését követően 90 nap.

Állami támogatás típusú előleg esetén legkésőbb az előlegfolyósítást követő három éven belül a nyújtott támogatással el kell számolni.

3.6. Projektekkel kapcsolatos egyéb elvárások

3.6.1. A projekt területi korlátozása

A megvalósítás helyszíne a kevésbé fejlett régiók vonatkozó terület-specifikus melléklet szerinti megyéjének a települései.

3.6.2. A fejlesztéssel érintett ingatlanra vonatkozó feltételek

Támogatás abban az esetben folyósítható, amennyiben a fejlesztéssel érintett ingatlan(ok) tulajdoni viszonyai az ÁÚF-ben foglaltaknak megfelel(nek), és a projekt szempontjából ennek megfelelően rendezett tulajdoni viszonyokat a támogatást igénylő igazolja, **legkésőbb a támogatási szerződés megkötéséig.**

Támogatás abban az esetben folyósítható, amennyiben a tervezett fejlesztések alá vont ingatlanok többségi önkormányzati és/vagy többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság(ok) tulajdonában állnak.

3.7. Indikátorok, szakpolitikai mutatók, adatszolgáltatás

3.7.1. Indikátorok

Indikátor neve	Alap	Mértékegység	Típusa ³	Célérték	Azonosító	Része a műszaki-szakmai tartalomnak
Becsült ÜHG-kibocsátás	ERFA	CO2 egyenérték tonna/év	OP eredmény		CO34	igen

Ha Ön a támogatási szerződésben vállalt tervértéket csökkenti, a műszaki, szakmai tartalom csökkenésére vonatkozó rendeleti szabályozást alkalmazzuk,⁴

Kizárólag SEAP felülvizsgálatot/átdolgozást illetve SECAP kidolgozást tartalmazó projektek esetében a jelen indikátorok nem alkalmazandók.

A támogatás összegét csökkentjük, ha a támogatási szerződésben meghatározott indikátor teljesítése annak mérése időpontjában nem éri el a célérték 75%-át. A támogatás csökkentésének aránya megegyezik az indikátor célérték 75%-a és az indikátor teljesítésének százalékos mértéke közötti különbséggel⁵. Ezt a szankciót nem alkalmazzuk az OP-eredmény-indikátorok esetében.

Szakpolitikai mutatók

Ha valamely lenti releváns mutató esetében az indikátorok között már vállalást tett, akkor szakpolitikai mutatóként nem szükséges arra ismételt vállalást tenni.

Indikátor neve	Alap	Mértékegység	Típusa ⁶	Célérték	Azonosító	Része a műszaki-szakmai tartalomnak
Becsült ÜHG-kibocsátás	ERFA	CO2 egyenérték tonna/év	OP eredmény		CO34	igen
Éves végöss energiafogyasztás (ebből: háztartások középületek, vállalkozások egyéb)	ERFA	MWh/év	OP eredmény		CO32	igen
A megújuló energia termelési kapacitásának növekedése (ebből: villamos, termikus)	ERFA	MW			CO30	igen
Előállított összes megújuló energia (ebből: villamos, termikus)	ERFA	MWh/év			PO26	igen

³ Közös kimeneti, közös eredmény, OP-kimeneti, OP-eredmény

⁴ 272/2014. (XI.5.) Korm.rendelet 1. melléklet 65.4. c) alpontja.

⁵ 272/2014. (XI.5.) Korm.rendelet 88. § (2) bekezdés.

⁶ Közös kimeneti, OP-kimeneti, OP-eredmény

Indikátor neve	Alap	Mértékegység	Típusa ⁶	Célérték	Azonosító	Része a műszaki-szakmai tartalomnak
A megújuló energiához telepített működési kapacitás növekedése	ERFA	MW			kidolgozás alatt	igen
Támogatott megújuló energiaközösségek	ERFA	db			kidolgozás alatt	nem
Javult energia-teljesítményű középületek	ERFA	m ²			kidolgozás alatt	nem
Energiahatékonysági fejlesztések által elért primer energia felhasználás csökkenés	ERFA	GJ/év			PO24	igen

3.7.2. Egyéni szintű adatgyűjtés ESZA forrásból megvalósuló felhívások esetén

Jelen felhívás esetében nem releváns.

3.8. Fenntartási kötelezettség

A támogatást igénylő a projekt megvalósítás befejezésétől számított **5 évig**, a támogatás visszafizetésének terhe mellett vállalja, hogy a projekt megfelel a 1303/2013/EU Rendelet 71. cikkében foglaltaknak.

A SEAP felülvizsgálat, SECAP-pá történő átdolgozás illetve SECAP kidolgozás esetében elvárás, hogy a projekt pénzügyi befejezésétől számított **5 évig** biztosítani kell a terv felülvizsgálatát és regisztráltságát a Polgármesterek Szövetségénél (www.eumayors.eu).

3.9. Biztosítékok köre

A biztosítéknyújtási kötelezettségre vonatkozó részletes szabályozást az ÁÚF 6. pontja tartalmazza.

3.10. Önerő

A támogatási kérelem benyújtásakor a támogatást igénylőnek nyilatkoznia kell az önerő rendelkezésre állásáról. (Kiemelt eljárásrend keretében megvalósuló projektek kivételével helyi önkormányzatok, önkormányzati társulások esetén a támogatást igénylői nyilatkozaton felül szükséges a képviselő-testületi, társulási tanácsi határozat, vagy a képviselő-testület költségvetési rendeletbe foglalt, a tartalék feletti rendelkezési jogot átruházó felhatalmazása alapján a polgármester nyilatkozata, költségvetési szervek esetén pedig a támogatást igénylői nyilatkozaton felül szükséges az irányító szerv vezetőjének nyilatkozata is a saját forrás biztosításáról.)

Legkésőbb az első kifizetési igénylés benyújtásakor (ideértve az előlegigénylését is) az ÁÚF-ban meghatározott módon és formában kell igazolni az önerő rendelkezésre állását.

A támogatást igénylőnek a projekt nem elszámolható költségeit önerőből szükséges fedeznie.

4. A TÁMOGATÁSI KÉRELMEK BENYÚJTÁSÁNAK FELTÉTELEI

4.1. Támogatást igénylők köre

Jelen Felhívásra támogatási kérelmet nyújthatnak be:

- Helyi önkormányzatok (GFO 321)
- Megyei önkormányzat (GFO 321), kizárólag a 3.1.1/g. tevékenység vonatkozásában, konzorciumvezetői státusszal
- Helyi önkormányzati költségvetési irányító és költségvetési szervek (GFO 322)
- Helyi nemzetiségi önkormányzati költségvetési irányító és költségvetési szervek (GFO 37);
- Helyi önkormányzatok társulása (GFO 327)
- Többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok (GFO 11; 572; 573; 575; 576).

Jelen felhívás keretében a támogatási kérelem benyújtására konzorciumi formában is van lehetőség.

Önállóan nem, konzorciumi partnerként nyújthatnak be támogatási kérelmet az alábbi szervezetek a 272/2014 (XI.5.) Korm. rendelet 5. melléklete, A nemzeti szabályozás az elszámolható költségekről 2014-2020 programozási időszak 3.8.2.5 pontjában meghatározott tevékenységek megvalósítására:

- Területi (megyei) önkormányzatra (GFO 321) az „önállóan nem” kitétel nem vonatkozik.
- Önkormányzati hivatal (költségvetési szerv) (GFO 325).
- Nonprofit gazdasági társaság, szervezet (GFO 572; 573; 575; 576; GFO 599), amelyben az állam vagy önkormányzat – együttesen vagy külön, közvetve vagy közvetlenül – 100%-os tulajdoni részesedéssel rendelkezik.
- Vállalkozás (GFO 11), amelyben az állam vagy önkormányzat – együttesen vagy külön, közvetve vagy közvetlenül – 100%-os tulajdoni részesedéssel rendelkezik.

4.2. Támogatásban nem részesíthetők köre

Az ÁÚF „Kizáró okok listája” c. részben felsoroltakon túl, az alábbi szempontok szerint nem ítéltető meg támogatás azon támogatást igénylő részére:

- a. amelynek tartalma a Felhívásban megfogalmazott célokkal nincs összhangban.

Az ÁÚF „Kizáró okok listája” c. részben felsoroltakon túl, az alábbi szempontok szerint nem ítéltető meg támogatás azon **támogatási kérelemre**:

- a) Amely azon tevékenység megvalósítására irányul, amely korábban az államháztartás alrendszeréből, vagy a Strukturális Alapokból a támogatási kérelemben tervezett tevékenység megvalósítására vonatkozóan támogatásban részesült és annak kötelező fenntartási időszaka még nem járt le. Ez alól kivételt képez, ha a jelen Felhívásra benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi fejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a jelen fejlesztéstől való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.

A felhívás 3.1. pontjában foglalt a 3.2. pont alapján az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősülő támogatható tevékenységekre vonatkozóan a felhívás általános mellékletében szereplő Kizáró okok listáján túl, az alábbi szempontok szerint nem nyújtható támogatás:

- a. a szárazföldi közlekedés területén működő vállalkozások javára közszolgáltatás ellentételezése formájában nyújtott támogatás,
- b. olyan feltétellel, amely az európai uniós jog megsértését eredményezi.

- c. azon szervezet részére, amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget,

Csekély összegű támogatás:

- a) Olyan feltétellel, amely az európai uniós jog megsértését eredményezi;
- b) a halászati és akvakultúra-termékek piacának közös szervezéséről, az 1184/2006/EK és az 1224/2009/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 104/2000/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 11-i 1379/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben meghatározott akvakultúra-termékek termeléséhez, feldolgozásához és értékesítéséhez;
- c) elsődleges mezőgazdasági termeléshez;
- d) azon támogatást igénylő részére, amely azt mezőgazdasági termékek feldolgozásához vagy forgalmazásához használja fel, amennyiben
- a támogatás összege az elsődleges termelőktől beszerzett vagy érintett vállalkozások által forgalmazott ilyen termékek ára vagy mennyisége alapján kerül rögzítésre, vagy
  - a támogatás az elsődleges termelőknek történő teljes vagy részleges továbbítástól függ;
- e) exporttal kapcsolatos tevékenységhez, ha az az exportált mennyiségekhez, értékesítési hálózat kialakításához és működtetéséhez vagy az exporttevékenységgel összefüggésben felmerülő egyéb folyó kiadásokhoz közvetlenül kapcsolódik;
- f) ha azt import áru helyett hazai áru használatától teszik függővé;
- g) a közúti kereskedelmi áru fuvarozást ellenszolgáltatás fejében végző vállalkozások számára teherszállító járművek megvásárlására.

Kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás nem nyújtható

- a) Nyomtatott vagy elektronikus formában közzétett sajtótermék és magazin kiadására,
- b) a halászati és akvakultúra-termékek piacának közös szervezéséről, az 1184/2006/EK és az 1224/2009/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 104/2000/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 11-i 1379/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben meghatározott akvakultúra-termékek termeléséhez, feldolgozásához és értékesítéséhez nyújtott támogatásként,
- c) elsődleges mezőgazdasági termeléshez,
- d) azon támogatást igénylő részére, amely azt mezőgazdasági termékek feldolgozásához vagy forgalmazásához használja fel, amennyiben- a támogatás összege az elsődleges termelőktől beszerzett vagy érintett vállalkozások által forgalmazott ilyen termékek ára vagy mennyisége alapján kerül rögzítésre, vagy
- e) akkor, ha a támogatás az elsődleges termelőknek történő teljes vagy részleges továbbítástól függ,
- f) nehéz helyzetben lévő vállalkozás részére,
- g) exporttal kapcsolatos tevékenységhez, ha az az exportált mennyiségekhez, értékesítési hálózat kialakításához és működtetéséhez vagy az exporttevékenységgel összefüggésben felmerülő egyéb folyó kiadásokhoz közvetlenül kapcsolódik,
- h) ha azt import áru helyett hazai áru használatától teszik függővé,
- i) a 2010/787/EU tanácsi határozat hatálya alá tartozó versenyképtelen szénbányák bezárásához.

4.3. A támogatási kérelem benyújtásának határideje és módja

A támogatási kérelem benyújtásának módja online benyújtás, elektronikus kitöltő programon keresztül.

A támogatási kérelem benyújtásának lépései az alábbiak:

Nyújtsa be kérelmét az online kitöltő programban. Ehhez először jelentkezzen be a www.palyazat.gov.hu oldalon.

1. A program előállít egy nyilatkozatot, miután véglegesítette és lezárta a kérelmet. Ezzel tudja majd hitelesíteni a kérelemben megadott adatokat.

A nyilatkozatot vagy minősített tanúsítványon alapuló fokozott biztonságú elektronikus aláírással kell ellátnia, vagy a magyarország.hu oldalon keresztül elérhető AVDH (Azonosításra Visszavezetett Dokumentumhitelesítés) szolgáltatást kell használnia a nyilatkozat aláírására és hitelesítésére. (Az mo.hu AVDH szolgáltatásának igénybevételevel kapcsolatos tájékoztató a palyazat.gov.hu oldalon elérhető.)

2. Az elektronikus aláírás, vagy az AVDH szolgáltatás igénybevétele után:

1. Mellékelje a véglegesített kérelemhez a minősített tanúsítványon alapuló fokozott biztonságú elektronikus aláírással ellátott, vagy AVDH szolgáltatással aláírt és hitelesített nyilatkozatot.
2. A kitöltő program utasításainak megfelelően nyújtsa be a kérelmét.

A támogatási kérelem benyújtási határideje és módja a felhívás területi egységre vonatkozó területspecifikus mellékletében található.

4.4. Kiválasztási eljárásrend és kiválasztási kritériumok

4.4.1. Kiválasztási eljárásrend

A felhívásra beérkező támogatási kérelmek a 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet alapján standard eljárásrend vonatkozó szabályai szerint, területi kiválasztási eljárásrend alapján kerülnek elbírálásra.

A projektekről standard, illetve kiemelt eljárásrendben születik döntés.

Amennyiben a projektekről standard eljárásban születik döntés, a támogatási kérelmekről az irányító hatóság vezetője szakaszos elbírálással dönt.

Amennyiben a projektekről kiemelt eljárásban születik döntés, a támogatási kérelmekről az irányító hatóság vezetője folyamatos elbírálással dönt.

Az eljárás során a 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet szabályai szerint lehetőség van hiánypótlásra.

Az eljárás során a 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet szabályai szerint lehetőség van tisztázó kérdés alkalmazására.

Az eljárás során a 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet szabályai szerint lehetőség van szóbeli egyeztetésre.

Az irányító hatóság a támogatási kérelmekről való döntés megalapozására Döntés-előkészítő Bizottságot hív össze.

Az eljárásrendre vonatkozó további információk az ÁÚF 3. pontjában (*A támogatási kérelmek benyújtásának és elbírálásának módja*) találhatóak.

4.4.2. Kiválasztási kritériumok

Jelen felhívás keretében támogatásban részesülhetnek azon projektek, amelyek megfelelnek a vonatkozó jogszabályi feltételeknek, a felhívásban és mellékleteiben foglalt kritériumoknak, valamint az alábbi kritériumoknak:

1. Nem hiánypótolható jogosultsági kritériumok

- a) a támogatást igénylő által benyújtott nyilatkozat hiánytalan és határidőben került benyújtásra,

- b) a támogatást igénylő átlátható szervezetnek minősül az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 1. § 4. pontja és 50. § (1) bekezdés c) pontja szerint,
- c) A támogatást igénylő a jelen felhívásban meghatározott lehetséges támogatást igénylő körbe tartozik.

Amennyiben a fenti nem hiánypótlható jogosultsági kritériumoknak a támogatási kérelem nem felel meg, akkor a támogatási kérelem hiánypótlási felhívás nélkül elutasításra kerül.

2. Hiánypótlható jogosultsági szempontok

- a) A támogatási kérelmet magyar nyelven nyújtották be.
- b) A támogatási kérelem adatlapjának valamennyi rovata jelen Felhívás, illetve az ÁÚF dokumentumban megadott szempontok szerint ki van töltve és minden kérdésre hiánytalanul választ ad.
- c) A támogatási kérelemben szereplő, az igényelt támogatásra vonatkozó táblázatok adatai egyezők.
- d) A fejlesztés megvalósításának időtartama a felhívásban megadott időintervallum maximumán belül van.
- e) A hiánypótlható, kötelezően csatolandó melléletek benyújtásra kerültek.
- f) A 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet értelmében a település Helyi Esélyegyenlőségi Programja (HEP) vagy a költségvetési szerv, többségi állami tulajdonban álló jogi személy esélyegyenlőségi terve elkészült.

Amennyiben a fenti hiánypótlható jogosultsági kritériumoknak a támogatási kérelem nem felel meg, és ha az adott jogosultsági kritérium, vagy az adott jogosultsági szempontot igazoló dokumentum hiánya vagy hibája hiánypótlás keretében pótlható, akkor egyszeri alkalommal hiánypótlási felhívásra kerül sor.

3. Tartalmi értékelési szempontok

Az értékelés **Megfelelt / Nem felelt meg / Nem releváns** válasszal történik, a „Megfelelt” válasz 1, a „Nem felelt meg” és a „Nem releváns” válasz 0 pontnak számít.

Amennyiben az adott szempontra vonatkozó információk alapján nem dönthető el egyértelműen, hogy a projekt megfelel-e vagy sem a kritériumban elvártaknak, akkor tisztázó kérdés kerül megküldésre a támogatást igénylőnek.

A tisztázó kérdés megválaszolása során a kérelem tartalmi elemeinek módosítására nincs lehetőség.

Amennyiben a támogatást igénylő a tisztázó kérdésben foglaltakat nem teljesíti, vagy válasza alapján továbbra sem egyértelmű a kritériumnak való megfelelés, akkor az adott szempont a rendelkezésre álló információk alapján kerül értékelésre

A „nem felelt meg” választ a szakmai értékelőnek részletes indoklással kell alátámasztania és **amennyiben lehetséges, támogatási szerződéskötési feltételt kell szabni** az adott szempont teljesülése érdekében.

Tájékoztatjuk a tisztelt támogatást igénylőt, hogy:

- amennyiben az **értékelés során** az alábbi, projekte nézve releváns IH szempontok alapján a **1.1 - 1.3, 2.1 pontok valamelyikében** az értékelés „**nem felelt meg**” minősítést kap, úgy a támogatási kérelem **elutasításra** kerül.

	Értékelési szempont	Minősítés (Megfelelt/ Nem felelt meg/Nem releváns)
1.	Illeszkedés a VMOP céljaihoz	
1.1	A fejlesztés összhangban van a felhívás céljaival, a fejlesztés a felhívásban szereplő célokat teljesíti, illetve azokhoz hozzájárul.	megfelelt/nem felelt meg
1.2	A projektben foglalt tevékenységek hozzájárulnak az önkormányzatok által működtetett intézmények primerenergia-fogyasztásának csökkentéséhez, valamint az önkormányzatok által működtetett intézmények ÜHG-kibocsátásának csökkentéséhez. Olyan projektek esetében, amelyek egyúttal megújuló energia termelést is érintenek, a beruházás nem jelenti a megújuló energiatermelési kapacitás, valamint a megújuló energia felhasználás csökkenését. A vegyes (fosszilis és megújuló) hőenergiaforrással ellátott épületek energiahatékonysági korszerűsítése során a projektszinten jelentkező megújuló hőenergia-felhasználás részarány csökkenése abban az esetben elfogadható és figyelmen kívül hagyandó, amennyiben a korszerűsítés a fosszilis hőenergia- felhasználás részarány olyan mértékű csökkenését is eredményezi, ahol a projekt megfelel a jelen felhívás ÜHG fajlagos mutató elvárásainak.	megfelelt/nem felelt meg/nem releváns
1.3	Az érintett épületek többségi önkormányzati tulajdonban vagy többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság tulajdonában vannak.	megfelelt/nem felelt meg/ nem releváns
2.	Szakmai indokoltság, megalapozottság	
2.1	A támogatást igénylő és a támogatási kérelem tárgya nem tartozik a jelen felhívás 4.2 pontja, valamint az ÁÚF dokumentum 2. pontja alatt meghatározott kizáró okok alá.	megfelelt/nem felelt meg/
2.2.	Az érintett épület rendelkezik hiteles energetikai tanúsítvánnyal (HET) vagy, „összetett projekt” esetében, rendelkezésre áll a projekt tervezett fizikai-műszaki kiterjedését lefedő épületenergetikai átvilágítás és annak javaslatai. <i>Amennyiben a projekt csak 3.1.1/d) vagy 3.1.1/g) vagy 3.1.1/h) tevékenységre irányul, illetve a projekt tervet a 3.4.1.1. 10) pontja szerinti részletességgel nyújtják be, úgy ezen szempont nem releváns.</i>	megfelelt/nem felelt meg/nem releváns
2.3.	Az épületek hőtechnikai jellemzőinek javítását magába foglaló 3.1.1/a) tevékenységet nem tartalmazó projektek esetén - a 3.1.1/d) és 3.1.1/g) és/vagy 3.1.1/h) tevékenységek kivételével - a megújuló energiaforrást alkalmazni kívánó épületnek meg kell felelnie legalább a felhívás megjelenésekor hatályos 176/2008. (VI. 30)	megfelelt/nem felelt meg/nem releváns

	Értékelési szempont	Minősítés (Megfelelt/ Nem felelt meg/Nem releváns)
	Kormányrendelet az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról szerinti DD – korszerűt megközelítő kategóriának.	
2.4	Az energetikai mellékletben a fejlesztés előtti, köztes és utáni állapot számított energiafelhasználási adatainak bemutatása a tanúsítványokkal összhangban került kitöltésre, valamint az Energetikai Mellékletben az előző évi tény energia felhasználás és költségeinek felvezetése a Projekt Terv 3.3. a) pontjában kifejtettekkel összhangban került elkészítésre. A Projekt Terv mellékleteként benyújtott megvalósítási ütemterv szakmailag megfelelő. 3.1.1/h tevékenység esetén szakértői számításokkal támasztották alá a rendszer alkalmazásával elérhető primer energia megtakarítást és az abból adódó ÜHG csökkenést a rendszer részét képező épületekre vonatkozóan.	megfelelt/nem felelt meg/ nem releváns
2.5	A támogatást igénylő vállalja a Felhívás 3.4 és 3.6. pontjában meghatározott előírások teljesítését.	megfelelt/nem felelt meg/
2.6	A betervezett hőtermelők teljesítménye megfelel a Felhívásban és az Energetikai melléklet „Hőtermelők” munkalapján előírt követelményeknek. A Projekt Terv 6.3. pontjában foglaltak részletesen kifejtésre kerültek és a Projekt Terv V. számú melléklete benyújtásra került. A benyújtott információk alapján hőtermelő kapacitás túlméretezés nem állapítható meg.	megfelelt/nem felelt meg/ nem releváns
2.7	A napelemekkel éves szinten megtermelhető villamos energia mennyisége (Energetikai melléklet „Villamos igény meghatározása” munkalap F oszlop) egyik releváns épületnél sem haladja meg a tanúsítással meghatározható és a tanúsítással nem meghatározható villamos energia igény együttes értékét, ennek alapján megállapítható, hogy többlet villamos energia termelés nem történik.	megfelelt/nem felelt meg/ nem releváns
2.8	Amennyiben műemlék vagy helyi védelem alatt álló épület is a projekt alanyai, az adott épület esetén bemutatásra került a védett értékek megőrzésének módja, valamint műemlékvédelmi épület esetén rendelkeznek a releváns hatósági bizonyítvánnyal vagy műemlékvédelmi szakértői nyilatkozattal, helyi védelem alatt álló épület esetén pedig műemlékvédelmi szakértői nyilatkozattal, melyben megjelölik a védendő épületelemeket. <i>Legkésőbb az első mérőföldkőig szükséges benyújtani.</i>	megfelelt/nem felelt meg/ nem releváns
2.9	A támogatást igénylő a TNM rendelet által definiált „közel nulla” szint elérését vagy meghaladását vállalja. Több épület esetén, amennyiben az épületek több mint fele „közel nulla” szintet kíván elérni, megfelelő minősítés adandó, egyéb esetben nem megfelelő.	megfelelt/nem felelt meg/ nem releváns

	Értékelési szempont	Minősítés (Megfelelt/ Nem felelt meg/Nem releváns)
2.10	Az érintett épület(ek) fejlesztés előtti energiaigénye a meglévő állapot energetikai tanúsítványának E_p értéke alapján vizsgálandó. Az Energetikai melléklet „01_Energetikai adatok” munkalap E_p súlyozott értéke (N19 cella) alapján: 250 kWh/m ² a érték felett megfelelt, 250 kWh/m ² a vagy alacsonyabb érték esetén nem megfelelt minősítés adandó.	megfelelt/nem felelt meg/ nem releváns
3	Fenntarthatóság és horizontális szempontok	
3.1	Olyan, központi költségvetési szerv, vagy egyház általi fenntartásba, működtetésbe, vagyonkezelésbe átvett intézmény esetében, mely többségi önkormányzati tulajdonú, vagy többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság által tulajdonolt épület egy részében helyezkedik el és támogatható funkciót lát el, továbbá központi költségvetési szerv általi fenntartásba, működtetésbe, vagyonkezelésbe átvett köznevelési intézménynek helyt adó önálló épület (pl. KLIK, Tankerületi Központ fenntartásban lévő iskola) esetén a fenntartó/üzemeltető/vagyonkezelő nyilatkozta rendelkezésre áll, melyben nyilatkozik, hogy a munkálatok céljával egyetért, a munkálatokkal járó zavarást tűri, a fenntartási időszak alatt, amennyiben a fenntartói/üzemeltetői/vagyonkezelői jogviszony fennáll, az érintett ingatlan funkcióját fenntartja, legalább a fenntartási időszak alatt az önkormányzat kérésére az épület energetikai teljesítményével kapcsolatosan rendelkezésére álló adatokat az önkormányzat rendelkezésére bocsájta.	megfelelt/nem felelt meg/ nem releváns
3.2	Az önkormányzat továbbá nyilatkozik, hogy amennyiben a fenntartási időszak alatt a fenntartói/üzemeltetői/vagyonkezelői jog visszaszáll az önkormányzatra, a támogatási kérelem elbírálásakor figyelembe vett és támogatott eredeti funkciót a fenntartási időszak végéig megtartja vagy az elbírálás időpontjában azonos feltételekkel támogatható, olyan egyéb funkciók ellátását biztosítja az adott épületben, amelyek hatására az épület fosszilis energiaszükséglete nem növekszik és releváns esetben a megújuló energiafelhasználása nem csökken.	megfelelt/nem felelt meg/ nem releváns
3.3	Amennyiben a fejlesztéssel érintett épület/épületrész szórt azbesztet tartalmaz, a projektgazda vállalja az azbesztmentesítést, továbbá amennyiben releváns, a projektgazda vállalja a projektarányos akadálymentesítést.	megfelelt/nem felelt meg/nem releváns
3.4	Teljesülnek az esélyegyenlőség és környezetvédelmi szempontok érvényesítésével kapcsolatos elvárások.	megfelelt/nem felelt meg
4.	Költséghatékonyság	
4.1	Amennyiben a projekt nem tartalmaz műemlék vagy helyi védelem alatt álló épületet, úgy minden megkezdett 3.000.000 Ft igényelt támogatás esetén 1 CO ₂ egyenérték tonna ÜHG megtakarítást vállal	megfelelt/nem felelt meg/nem releváns

	Értékelési szempont	Minősítés (Megfelelt/ Nem felelt meg/Nem releváns)
	a projekt. Kizárólag műemlék vagy helyi védelem alatt álló épületeket tartalmazó projekt esetén minden megkezdett 3.500.000 Ft igényelt támogatás esetén 1 CO2 egyenérték tonna ÜHG megtakarítást vállal a projekt. Amennyiben a projekt vegyesen tartalmaz műemlék vagy helyi védett és nem műemlék vagy nem helyi védett épületeket, úgy a projektre az energetikai mellékletben meghatározott módon számított, súlyozott értéket kell alkalmazni, és az annak való megfelelőségét szükséges vizsgálni. <i>Jelen értékelési szempontban szereplő fajlagos korlátok nem alkalmazandók a 10.000 fő feletti városok esetén a távhőszolgáltatói működési engedéllyel rendelkező távhőszolgáltató által működtetett távhőrendszeren lévő távfűtött épületek korszerűsítésére.</i>	
4.2	A támogatási kérelem tartalma megfelel a felhívás 5.6 és 5.7 pontjaiban meghatározott fajlagos költségeknek, költséglimiteknek és belső arányoknak	megfelelt/nem felelt meg/nem releváns

Terület-specifikus értékelési szempontok a felhívás adott területi egységre vonatkozó terület-specifikus mellékletében található.

5. A FINANSZÍROZÁSSAL KAPCSOLATOS INFORMÁCIÓK

Kérjük, a projekt előkészítése során vegye figyelembe, hogy a támogatást a projekt megvalósítása során csak akkor tudja majd igénybe venni, ha megfelel a következő szabályoknak!

5.1. A támogatás formája

Jelen felhívás keretében nyújtott támogatás vissza nem térítendő támogatásnak minősül.

5.2. A projekt maximális elszámolható összköltsége

Jelen felhívás keretében a projekt elszámolható összköltsége a felhívás területi egységre vonatkozó terület-specifikus mellékletében kerül szabályozásra.

5.3. A támogatás mértéke, összege

- Az igényelhető vissza nem térítendő támogatás minimum és maximum összege a felhívás területi egységre vonatkozó terület-specifikus mellékletében kerül szabályozásra.
- A támogatás maximális mértéke az összes elszámolható költség 100%-a.
- 3.1. pontban foglalt, a 3.2. pont alapján az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősülő támogatható tevékenységekhez nyújtott támogatás maximális mértéke az összes elszámolható költség 100%-a. figyelemmel az alábbiakra is:

Az ellentételezés összege évente és feladatonként nem haladhatja meg a 15 millió eurónak megfelelő forintösszeget.

Amennyiben az ellentételezés összege a megbízás időszaka alatt változik, úgy az éves összeget a megbízási időtartamra tervezett ellentételezés éves összegeinek átlagaként kell kiszámítani.

A támogatás mértékét a 2012/21/EU bizottsági határozat 5. cikke szerint kell megállapítani. A támogatás mértéke nem haladhatja meg a közszolgáltatás ellátásának nettó költségét. A nettó költség kiszámítható a 2012/21/EU bizottsági határozat szerint meghatározott költségek és bevételek közötti különbséggént. Kiszámítható továbbá a közszolgáltatási kötelezettséget teljesítő vállalkozás nettó költsége és ugyanazon vállalkozás közszolgáltatási kötelezettség nélküli nettó költsége vagy haszna közötti különbséggént. A közszolgáltató részére a 2012/21/EU bizottsági határozat alapján ésszerű nyereség adható.

d. Csekély összegű támogatás esetén a támogatás maximális mértéke az elszámolható költségek 100 %-a.

5.4. Előleg igénylése

Jelen felhívás keretében támogatott projektek esetében az utófinanszírozású tevékenységekre igénybe vehető támogatási előleg maximális mértéke a megítélt támogatás összegének legfeljebb 100%-a központi, helyi önkormányzati vagy köztestületi költségvetési szerv, közvetlen vagy közvetett többségi állami tulajdonban álló gazdasági társaság, helyi önkormányzat, önkormányzati társulás, köztestület vagy közalapítvány kedvezményezett esetén, amennyiben

- a) a fizetési számláit az Áht. alapján a kincstárban köteles vezetni, vagy az európai uniós forrásból nyújtott költségvetési támogatások kezelésére a kincstárnál külön fizetési számlával rendelkezik, vagy
- b) megítélt támogatásának összege nem éri el az ötvenmillió forintot.

Az a) vagy b) pont nem teljesülése esetén a felhívás keretében támogatott projektek esetében az utófinanszírozású tevékenységekre igénybe vehető támogatási előleg mértéke a megítélt támogatás 25 %-a.

A támogatási előleg mértékét a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 116. §-ának az adott időállapot szerint releváns rendelkezése határozza meg.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a központi költségvetési szerv, helyi önkormányzat, önkormányzati társulás, közvetlen vagy közvetett többségi állami tulajdonban álló gazdasági társaság kedvezményezett részére támogatási előleg akkor folyósítható, ha az irányító hatóság a kedvezményezett által benyújtott, az adott naptári évre vonatkozó projektszintű likviditási tervet jóváhagyta. A likviditási terv sablonja a www.palyazat.gov.hu oldalon található meg. A likviditási tervre vonatkozó további szabályokat a 272/2014. (XI.5) Korm. rendelet 117/A. §-a tartalmazza.

Felhívjuk a figyelmet, hogy az európai uniós forrásból nyújtott költségvetési támogatások kezelésére kincstári fizetési számlával rendelkező kedvezményezett köteles visszafizetni a támogatási előleget, ha nem nyújt be igénylést időközi kifizetésre a támogatási előleg – vagy több részletben történő előlegfolyósítás esetén annak első részlete – kifizetésétől számított 12 hónapon belül.

Felhívjuk a figyelmet, hogy az európai uniós forrásból nyújtott költségvetési támogatások kezelésére kincstári fizetési számlával nem rendelkező kedvezményezett köteles visszafizetni a támogatási előleget, ha nem nyújt be a kifizetett támogatási előleg legalább 60%-ával megegyező mértékű igénylést időközi kifizetésre a támogatási előleg – vagy több részletben történő előlegfolyósítás esetén annak első részlete – kifizetésétől számított 12 hónapon belül.

Állami támogatás esetén a kedvezményezettnek az előleg folyósításától számított három éven belül el kell számolnia az előleggel.

A Kbt. hatálya alá tartozó beszerzésnél, szállítói finanszírozás alkalmazása esetén a támogatást igénylő a közbeszerzési eljárás eredményeként megkötött szerződésben köteles biztosítani a szállító részére a szerződés - tartalékkeret és általános forgalmi adó nélkül számított - elszámolható összege 30%-ának megfelelő mértékű szállítói előleg igénylésének lehetőségét.

Szállítói finanszírozás alkalmazása esetén a közsféra szervezet kedvezményezett

- a) a Kbt. hatálya alá tartozó közbeszerzési eljárás,

b) a Kbt. 9. § (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti beszerzés

eredményeként kötött szerződésben köteles biztosítani a szállító részére a szerződés - tartalékkeret nélküli - elszámolható összege 30%-ának megfelelő mértékű szállítói előleg igénylésének lehetőségét.

Szállítói finanszírozás alkalmazása esetén a támogatást igénylő közszféra szervezet a 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet 118. §-ában foglaltak alapján fordított áfa-előleg igénybe vételére is jogosult.

A szállítói előleg 50 %-ával legkésőbb a szállítói szerződés szerinti ellenszolgáltatás elszámolható összege 50 %-ának teljesítését követően haladéktalanul el kell számolni.

Az építési beruházás vagy építési koncesszió esetén a háromszázmillió forintot elérő vagy meghaladó elszámolható költségelem vonatkozásában a 116. § (1a) bekezdése szerinti kedvezményezett esetén csak szállítói finanszírozás alkalmazható, kivéve a 2014-2020 programozási időszakban elindított és részben vagy egészben a 2021-2027 programozási időszak forrásaiból megvalósuló projektek esetében, vagy ha az irányító hatóság vezetője az államháztartásért felelős miniszter egyetértésével ettől eltérően dönt.

A szállítói előleget a Támogató visszaköveteli, ha a Kedvezményezett nem nyújt be igénylést időközi kifizetésre a szállítói előleg – vagy több részletben történő előlegfolyósítás esetén annak első részlete – kifizetésétől számított 12 hónapon belül, valamint ha a benyújtott kifizetési igénylés vagy más körülmény – így különösen helyszíni ellenőrzés megállapítása – a támogatás nem rendeltetésszerű felhasználását bizonyítja.

5.5. Az elszámolható költségek köre

A **projekt elszámolható költségei** között azon költségek tervezhetők, amelyek a projekt támogatható tevékenységeihez kapcsolódnak, szerepelnek a felhívásban rögzített elszámolható költségek között és megfelelnek az általános elszámolhatósági feltételeknek.

A **projekt nem elszámolható költségeinek** a támogatható tevékenységekhez kapcsolódó, nem elszámolható költségek vagy a nem támogatható tevékenységek költségei minősülnek. A nem elszámolható költségek részei a projekt összköltségének, azonban nem részei a projekt elszámolható költségének.

Amennyiben a projekt tartalmaz olyan támogatható tevékenységet, amelyet nem a támogatási kérelem részeként, nem annak költségkeretéből kíván megvalósítani, és/vagy tartalmaz olyan nem támogatható tevékenységet, amelyet a támogatást igénylő meg kíván valósítani a projekt részeként, azonban a felhíváson kívüli forrásból, akkor ezen tevékenységeket elkülönítetten és egyértelműen be kell mutatni a támogatási kérelemben, valamint a későbbiekben megkötésre kerülő vállalkozói szerződésekben is. A projekt költségvetésének megfelelően részletezettnek és ily módon ellenőrizhetőnek kell lenni ahhoz, hogy meghatározható legyen a költségek, illetve ezen belül az elszámolható költségek besorolása.

A támogatási kérelem részeként benyújtott költségvetésnek tartalmaznia kell a projekt összes költségét!

A költségek elszámolhatóságával kapcsolatos általános előírásokat, továbbá az egyes költségtípusokra, illetve költségelemekre vonatkozó általános szabályozást a 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet 5. mellékletét képező *Nemzeti szabályozás az elszámolható költségekről - 2014-2020 programozási időszak c.* útmutató tartalmazza.

A konzorciumi tagok a projekt keretén belül egymástól anyagot, árut, szolgáltatást, eszközt, immateriális javakat nem vásárolhatnak.

Jelen felhívás keretében az alábbi költségek tervezhetők, illetve számolhatók el:

I. Projektelőkészítés költségei

Előzetes tanulmányok, engedélyezési dokumentumok költsége

- műemlék, vagy helyi védelmi igazoláshoz, állagmegóváshoz szükséges tanulmányok, szakértés

- épületenergetikai tanúsítvány (176/2008. (VI. 30.) Kormányrendelet az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról szerinti)
- épületenergetikai átvilágítás (amennyiben a Felhívás szerint szükséges)
- projekt terv
- környezeti hatásvizsgálat, előzetes vizsgálat
- akadálymentesítési terv
- műszaki tervek, kiviteli és tendertervek, engedélyes tervek, ezek hatósági díja
- szükségletfelmérés, előzetes igényfelmérés, célcsoport elemzése, piackutatás, helyzetfeltárás
- szakértői hálózatépítés, szakértői műhelymunkák költsége
- társadalmi partnerek, érintettek bevonásával kapcsolatos költségek

Közbeszerzés költsége

- közbeszerzési szakértő díja: közbeszerzési dokumentáció összeállítása, közbeszerzési tanácsadói tevékenység
- közbeszerzési eljárás díja

Egyéb projektelőkészítéshez kapcsolódó költség

II. Beruházáshoz kapcsolódó költségek

Építéshez kapcsolódó költségek

- átalakítás
- bővítés
- felújítás
- új építés (alkalmazott biomassa tárolásához, vagy az alkalmazott technika védelméhez szükséges, fűtetlen, vagy a technika védelméhez szükséges mértékben temperált melléképületek esetén (lásd felhívás 3.3 /c) pontja)
- beüzemelési költségek

Eszközbeszerezés költségei

- bekerülési érték
- bekerülési érték egyes tételei

Az eszközök beszerzése önállóan nem támogatható, az kizárólag a jelen dokumentum 3.1.1/h fejezetében felsorolt támogatható tevékenységnél releváns,, amennyiben az eszközbeszerezés bizonyíthatóan szükséges az adott létesítmény funkciójának megfelelő működtetéséhez, továbbá megjelenik a kedvezményezett tárgyi eszköz nyilvántartásában.

Immateriális javak beszerzésének költsége

- vagyoni értékű jog bekerülési értéke
- szoftver bekerülési értéke
- egyéb szellemi termék bekerülési értéke

Kizárólag olyan szellemi termék beszerzése elszámolható, amelyik kapcsolódik a projekt tevékenységéhez, valamint piaci feltételek mellett, harmadik féltől került beszerzésre

III. Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások költségei

Műszaki ellenőri szolgáltatás költsége

Egyéb műszaki jellegű szolgáltatások költsége

- minőség-, környezet- és egyéb irányítási rendszerekhez kapcsolódó költségek, horizontális követelmények megvalósításának költségei
- használatbavételi és/vagy üzemeltetési engedélyek költségei

Képzéshez kapcsolódó költségek (pl. épülethasználók képzése)

- tananyag fejlesztése, kivitelezése
- képzés költsége résztvevőnként

Egyéb szakértői szolgáltatás költségei

- egyéb mérnöki szakértői díjak (pl. rehabilitációs szakmérnök)
- felmérések, kimutatások, adatbázisok, kutatások, tanulmányok készítésének költsége (kapcsolódó szakértői tevékenység pl. SEAP felülvizsgálat, átdolgozás, SECAP kidolgozás)

Marketing, kommunikációs szolgáltatások költségei

- rendezvényszervezés
- egyéb kommunikációs tevékenységek költségei

Kötelezően előírt nyilvánosság biztosításának költsége

Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó bérleti díj

- szakmai megvalósításhoz kapcsolódó eszközök és immateriális javak bérleti költsége

Egyéb szolgáltatási költségek

- biztosítékok jogi, közjegyzői költségei
- hatósági igazgatási, szolgáltatási díjak, illetékek
- vagyonbiztosítás díja

IV. Szakmai megvalósításban közreműködő munkatársak költségei

Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó személyi jellegű ráfordítás

- munkabér
- foglalkoztatást terhelő adók, járulékok
- személyi jellegű egyéb kifizetések

Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó útiköltség, kiküldetési költség

- utazási költség
- napidíj

V. Projekt menedzsment költségek: a 272/2014 (XI. 5.) Kormányrendelet -----, a közsféra szervezetekre vonatkozó speciális előírások figyelembevételével az alábbi költség típusok számolhatók el a projekt menedzsment keretében

Projektmenedzsment személyi jellegű ráfordítása

- munkabér
- foglalkoztatást terhelő adók, járulékok
- személyi jellegű egyéb kifizetések

Projektmenedzsmenthez kapcsolódó útiköltség, kiküldetési költség

- utazási költség
- napidíj

Projektmenedzsmenthez igénybevett szakértői szolgáltatás díja

Egyéb projektmenedzsment költség

- projektmenedzsmenthez kapcsolódó iroda, eszköz és immateriális javak bérleti költsége
- projektmenedzsmenthez kapcsolódó anyag és kis értékű eszközök költsége

VI. Adók, közterhek (ide nem értve a le nem vonható áfát)

VII. Tartalék

Egyszerűsített költségelszámolásra vonatkozó előírások

Közsféra szervezetek esetén a projektmenedzsment költségek elszámolhatósága tekintetében figyelembe kell venni a 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet 5. mellékletének 3.8.2. pontjában foglalt előírásokat.

Saját teljesítés a 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet 5. sz. melléklet 3.5 pontjában leírtak szerint az alábbi költségkategóriák költség típusai vonatkozásában elszámolható:

- I. Projektelőkészítés költségei (összes költség típus vonatkozásában);
- III. Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások költségei (összes költség típus vonatkozásában, kivéve: szakmai megvalósításhoz kapcsolódó bérleti díj);
- IV. Szakmai megvalósításban közreműködő munkatársak költségei (kivéve: szakmai megvalósításhoz kapcsolódó útiköltség, kiküldetési költség);
- V. Projekt menedzsment költségek (összes költség típus vonatkozásában, kivéve: projektmenedzsmenthez kapcsolódó útiköltség, kiküldetési költség és egyéb projektmenedzsment költség).

A saját teljesítés keretén belül a 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet 5. sz. melléklet 3.5.4. értelmében a közreműködő munkatársak személyi jellegű ráfordításai számolhatók el.

Saját teljesítéssel elszámolható költség típusok esetében az alábbi költségelemek is tervezhetők:

- munkabér,
- foglalkoztatást terhelő adók, járulékok,
- személyi jellegű egyéb kifizetések.

Amennyiben a támogatást igénylő helyi önkormányzat és az adott költség tekintetében a saját teljesítést lehetővé teszi a felhívás, akkor elszámolhatónak minősül a polgármesteri hivatal vagy közös önkormányzati hivatal alkalmazásában álló munkatársak bruttó munkabér- és bérjárulék költsége is a vonatkozó szabályozás feltételeinek betartásával.

A felhívás 3.1. pontjában foglalt, a 3.2. pont alapján az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősülő támogatható tevékenységekre vonatkozóan az elszámolható költségek körére vonatkozó előírások:

A működtetésre a későbbiek során odaítélendő ellentételezés megállapításakor a támogatásból megvalósított beruházás értékét is figyelembe kell venni, tekintettel arra, hogy azt a kedvezményezett nem a saját költségén valósította meg. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásból (ide értve a csekély összegű támogatást is) és az Altmark-feltételeknek megfelelő támogatásból megvalósult beruházások esetében az értékcsökkenés vonatkozásában működési támogatás nem nyújtható

A támogatás mértékét a 2012/21/EU bizottsági határozat 5. cikke szerint kell megállapítani. A támogatás mértéke nem haladhatja meg a közszolgáltatás ellátásának nettó költségét. A nettó költség kiszámítható a 2012/21/EU bizottsági határozat szerint meghatározott költségek és bevételek közötti különbségment. Kiszámítható továbbá a közszolgáltatási kötelezettséget teljesítő vállalkozás nettó költsége és ugyanazon vállalkozás közszolgáltatási kötelezettség nélküli nettó költsége vagy haszna közötti különbségment. A közszolgáltató részére a 2012/21/EU bizottsági határozat alapján ésszerű nyereség adható.

5.5.1 Egyszerűsített elszámolási mód alkalmazása

5.6. Az elszámolhatóság további feltételei

A felhívás keretében támogatott projektek költségei elszámolhatóságának kezdete: 2021.01.01.

Vége: 2025.12.31.

A projekt tervezése során az alábbi fajlagos költségkorlátokat szükséges figyelembe venni:

- 1) Amennyiben a projekt nem tartalmaz műemlék vagy helyi védelem alatt álló épületet, úgy **minden megkezdett 3.000.000 Ft** igényelt támogatás esetén 1 CO₂ egyenérték tonna ÜHG megtakarítást szükséges vállalni.
- 2) Kizárólag műemlék vagy helyi védelem alatt álló épületeket tartalmazó projekt esetén **minden megkezdett 3.500.000 Ft** igényelt támogatás esetén 1 CO₂ egyenérték tonna ÜHG megtakarítást szükséges vállalni.
- 3) Amennyiben a projekt vegyesen tartalmaz műemlék vagy helyi védett és nem műemlék vagy nem helyi védett épületeket is, úgy az energetikai mellékletben meghatározott **számított, súlyozott értékre vetítetten szükséges az 1 CO₂ egyenérték (t) ÜHG megtakarítást vállalni.**

Az 1) – 3) pontok szerinti fajlagos korlátok nem alkalmazandók a 10.000 fő feletti városok esetén a távhőszolgáltatói működési engedéllyel rendelkező távhőszolgáltató által működtetett távhőrendszeren lévő távfűtött épületek korszerűsítésére.

Az alábbi 4) – 7) pontokban szereplő fajlagos beruházási költség-korlátok a felhívás 5.5 fejezet „II. Beruházáshoz kapcsolódó költségek” költségkategória tevékenységeire vonatkoznak!

- 4) Napelemes rendszer telepítése esetén **450.000 Ft/kW** maximális nettó elszámolható beruházási költség támogatható *a beépített napelemek összesített névleges teljesítményére vetítve*. A napelemes rendszer csatlakozási teljesítményét *legfeljebb 20%-kal haladhatja meg* a beépített napelemek összesített névleges teljesítménye. A csatlakozási teljesítmény a hálózatra kapcsolódó inverterek összesített névleges hálózati csatlakozási teljesítménye. Műemlék vagy helyi védelem alatt álló épületek esetében, amennyiben a védett jelleg igazoltan speciális megoldásokat igényel **500.000 Ft/kW** nettó elszámolható beruházási költség támogatható.
- 5) **Napkollektoros rendszer esetében** az abszorber felületre vetített nettó elszámolható beruházási költség nem haladhatja meg a **270.000 Ft/nm** értéket.

- 6) **Szilárd biomassza kazán beépítése** esetében, a kazánteljesítményre vetített nettó elszámolható beruházási költség **nem haladja meg a 150.000 Ft/kW értéket**, mely tartalmazhatja a kazán beszerzésének és beépítésének költsége mellett az alábbiakat: használati melegvíz- és fűtési rendszerhez való csatlakozáshoz szükséges eszközök, berendezések és építmények, valamint füstgáztisztító, pernyeválasztó, kéményrendszer, hamu- és pernyekihordó, tüzelőanyag raktározásához, átmeneti tárolásához szükséges, nem-építmény jellegű elemek, automatikus tüzelőanyag-adagoló költségei.
- 7) **Hőszivattyú rendszerek alkalmazása** esetén a hőtermelő teljesítményre vetített maximális elszámolható fajlagos nettó beruházási költség nem haladhatja meg:
- földhő-víz hőszivattyús rendszer esetén a **325.000 Ft/kW** értéket,
  - víz-víz hőszivattyús rendszer esetén a **225.000 Ft/kW** értéket,
  - levegő-víz hőszivattyús rendszer esetén a **185.000 Ft/kW** értéket.

A támogatási kérelemben tervezett elszámolható költségek alátámasztása:

- a) Csak azok a költségek számolhatók el, amelyek egyértelműen kapcsolódnak a projekt tevékenységeihez és megfelelő indoklással vannak alátámasztva.
- b) Az elszámolható költségek egyéb feltételeit a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet ----- Nemzeti szabályozás az elszámolható költségekről című dokumentum szabályozza.
- c) A Kedvezményezett a projekt végrehajtása során a projekt megvalósításának időpontjában hatályos közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (továbbiakban: Kbt.), továbbá a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendeletben meghatározottak szerint köteles eljárni.
- d) Amennyiben a támogatást igénylő támogatásból megvalósuló beszerzése alapján nem tartozik a Kbt. hatálya alá, illetőleg a közbeszerzési értékhatárt el nem érő beszerzések esetében az alábbi szabályok alkalmazásával kell eljárnia (az értékek ÁFA nélkül értendők):
  - o Kedvezményezettnek a beszerzés tárgya vonatkozásában egyidejűleg legalább három, egymástól független árajánlatot be kell kérnie az adott tevékenységre annak alátámasztása érdekében, hogy az adott beszerzés ellenértéke a piaci áraknak megfelelő mértékben került meghatározásra.
  - o Az árajánlat nem származhat olyan szállítótól, amelyben a kedvezményezett vagy kedvezményezett tulajdonosa (felügyeleti szerve), annak tagja, a szervezet nevében nyilatkozatra, képviselőre jogosult személy tulajdonosi, képviselői jogokat gyakorol.
  - o Az árajánlat nem származhat olyan szállítótól, amelynek tulajdonosa (felügyeleti szerve), annak tagja, a szervezet nevében nyilatkozatra, képviselőre jogosult személy, a kedvezményezett szervezetében vagy a másik ajánlattevő szervezetében tulajdonosi, képviselői jogokat gyakorol.
  - o A szolgáltató kiválasztására a támogatást igénylő a szerződés tárgya szerinti tevékenységi területen tapasztalattal rendelkező szolgáltatótól köteles egyidejűleg, írásban (e-mailben, faxon, vagy postai úton) árajánlatot kérni. Az ajánlattételre történő felkérésnek és a beérkezett ajánlatoknak legalább az alábbi adatokat kell tartalmaznia:
    - a feladat meghatározása olyan részletezettséggel, amely alapján szakmailag és pénzügyileg megalapozott ajánlat nyújtható be;
    - mely feltételek fennállása esetén alkalmas az ajánlatot tevő szolgáltató a szerződés teljesítésére;
    - ajánlatok értékelésének szempontjai és módszere.
  - o A Kedvezményezett azzal a szolgáltatóval köt szerződést, amelyik az adott szolgáltatói piacon a legjobb ár-minőség (azonos szakmai tartalmú ajánlatok esetén a kedvezőbb árú) arányt ajánlja – kellő gondot fordítva az összeférhetetlenség elkerülésére -, az átláthatóság és a potenciális ajánlattevőkkel való egyenlő elbánás elveivel összhangban.
  - o A beszerzési eljárásnak átláthatónak, azaz minden mozzanatában dokumentálnak kell lennie, a dokumentációnak tartalmaznia kell az árajánlatkéréseket, valamint azok kiértékelését.

- o A közbeszerzési értékhatárt el nem érő beszerzések esetére meghatározott eljárás lefolytatását a helyszíni ellenőrzés során fenti eljárás dokumentációjának bemutatásával kell igazolni. A fenti eljárást valamennyi az adott körbe tartozó (tehát amelyek esetében nem a Kbt. szerinti eljárást kell lefolytatni), részben vagy egészben támogatás terhére kötött beszerzési (szolgáltatási) szerződés megkötéséhez alkalmazni kell.
  - o Nem független az az ajánlattevő, amelyben a támogatást igénylő, illetve kedvezményezett vagy tulajdonosa (irányító vagy felügyeleti szerve), annak tagja, a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviselőre jogosult személy, ezen személy Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 2. pontja szerinti hozzátartozója, tulajdonosi, fenntartói, vagyonkezelői, irányítási, képviseleti, munkáltatói, vagy kinevezési jogokat gyakorol, vagy fordítva, amely olyan szállítótól származik, amelynek tulajdonosa (irányító vagy felügyeleti szerve), annak tagja, a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviselőre jogosult személy, **ezen személy Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 2. pontja szerinti hozzátartozója** a kedvezményezett szervezetében vagy a másik ajánlattevő szervezetében tulajdonosi, fenntartói, vagyonkezelői, irányítási, képviseleti, munkáltatói vagy kinevezési jogokat gyakorol. Nem független továbbá az ajánlattevő, ha a támogatást igénylő, illetve kedvezményezett vagy másik ajánlattevő vonatkozásában partner vagy kapcsolt vállalkozásnak minősül.
Az összeférhetetlenség vonatkozásában hozzátartozónak minősül Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 1. és 2. pontja értelmében a házastárs, az egyeneságbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és a nevelt gyermek, az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő, a testvér, az élettárs, az egyeneságbeli rokon házastársa, a házastárs egyeneságbeli rokona és testvére, és a testvér házastársa.
- e) Nem nyújtható támogatás olyan beruházáshoz, amely keretében a beszerezni kívánt technológiai korszerűsítést eredményező eszközök nem felelnek meg a vonatkozó európai irányelveknek, illetve az azokat harmonizáló magyar rendeleteknek; amelyhez a támogatást igénylő nem rendelkezik az esetlegesen szükséges engedélyekkel; vagy amely a hatályos környezetvédelmi előírásoknak nem felel meg.
  - f) Nem részesülhet támogatásban az a projekt, amelynek keretében a támogatást igénylő a támogatás által megvalósított fejlesztés eredményét részben, vagy egészben bérbeadási célra kívánja felhasználni.
  - g) Saját teljesítés a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet ---- szerint számolható el.
  - h) In-house beszerzés a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet ---- szerint számolható el.
  - i) A projekt keretén belül a konzorciumi tagok által egymás részére kibocsátott számla elszámolása nem megengedett.
  - j) Amennyiben a benyújtott támogatási kérelem nem elszámolható költségeket tartalmaz, csökkentett támogatás odaítélésére abban az esetben van lehetőség, ha a projekt a csökkentést követően is megfelel a Felhívás feltételeinek, és a csökkentés nem befolyásolja érdemben a projekt eredeti célját.
  - k) Egyszeri elszámolásra és a 3.1.1/g tevékenység esetén van lehetőség.
  - l) Szóbeli megállapodás szerinti költségelszámolásra nincs lehetőség
  - m) Az e-beszerzés funkció használata az alábbiak szerint szabályozott:

E-beszerzés funkció használatára vonatkozó kötelezettség:

Felhívjuk a figyelmet, hogy **a kedvezményezett köteles** a projekt keretében megvalósítandó, Kbt. hatálya alá nem tartozó beszerzései vonatkozásában az alábbiak szerint eljárni:

1. A kedvezményezett beszerzési igényét az ajánlattételi határidőt megelőző legalább öt nappal köteles a palyazat.gov.hu oldalon feltölteni.
2. Nem kell közzétenni a beszerzési igényt a 3 000 000 Ft-nál nagyobb elszámolható összköltségű projektek azon szerződéseinek esetében, amelyek elszámolható összköltsége nem haladja meg a 300.000 Ft-ot.

Jelen felhívás keretében az alábbi költségek tekintetében összesítőként történik a megvalósítás során az elszámolás:

1. Személyi jellegű költségek elszámolása a személyi jellegű költségek összesítőjén (amennyiben releváns)
2. Bérköltség támogatás a Bérköltség támogatás összesítőn (amennyiben releváns)
3. Bértámogatás elszámolása a Bértámogatás elszámolása összesítőn (amennyiben releváns)
4. Képzéshez kapcsolódó szállás, étkezési költségtérítés elszámolása a Képzéshez kapcsolódó szállás, étkezési költségtérítés elszámolása összesítőn (amennyiben releváns)
5. Képzéshez kapcsolódó útiköltség elszámolása a Képzéshez kapcsolódó útiköltség elszámolása összesítőn (amennyiben releváns)
6. Képzés költség (tanfolyam díj) elszámolása a Képzés költség (tanfolyam díj) elszámolása összesítőn (amennyiben releváns)
7. Szolgáltatáshoz kapcsolódó utazási költség elszámolása a Szolgáltatáshoz kapcsolódó utazási költség elszámolása összesítőn (amennyiben releváns)

A Pénzügyi Elszámolási Útmutató (PEU) c. dokumentum alapján:

- PEU 6.2: Fordított adózás esetén az Áfa-összesítő fordított adózás esetére alkalmazandó (amennyiben releváns)
- PEU 6.3.15: Anyagköltség elszámolása az Anyagköltség összesítőn (amennyiben releváns)
- PEU 6.3.16: Általános (rezsi) költség az Általános (rezsi) költség összesítőn (amennyiben releváns)
- Kis támogatástartalmú számlák a Kis támogatástartalmú számlák összesítőjén (amennyiben releváns)

Jelen felhívás keretében kis támogatástartalmú bizonylatok összesítőjén elszámolható bizonylatok maximális támogatástartalma:

Amennyiben a 25 millió forintnál kevesebb támogatással megvalósuló projektek esetén az elszámoló bizonylat támogatástartalma a 100 ezer forintot nem haladja meg, illetve a legalább 25 millió forint támogatással megvalósuló projektek esetén az elszámoló bizonylat támogatástartalma az 500 ezer forintot nem haladja meg, az elszámoló bizonylatot Kis támogatástartalmú számlák összesítőjén szükséges elszámolni.

A piaci ár igazolása:

A költségszámítás alapjául szolgáló egységárak nem haladhatják meg a szokásos piaci árat, illetve a jelen Felhívás 5.7. pontjában rögzített tevékenységek esetén feltüntetett korlátokat. Piaci ár igazolása a közbeszerzési eljárás alapján megkötött szerződés esetében a közbeszerzés dokumentációjával, vagy közbeszerzési kötelezettség hiányában, illetve a közbeszerzési értékhatárt el nem érő beszerzések esetében több lehetséges szállítótól történő ajánlatkérés keretében beérkezett ajánlatokkal történhet. Legalább három, egymástól és a támogatást igénylő(k)től/kedvezményezett(ek)től független ajánlattevőtől származó, azonos tárgyú, összehasonlítható, érvényes, írásos árajánlat megléte szükséges. In-house beszerzés esetén a Kedvezményezett a piaci árat a 272/2014. (XI.5.) Kormányrendelet in-house beszerzésekre vonatkozó elszámolhatósági szabályainak betartásával, és a nem független árajánlat mellett, három egymástól és a támogatást igénylő(k)től/kedvezményezett(ek)től független ajánlattevőtől származó, azonos tárgyú, összehasonlítható, érvényes, írásos árajánlattal igazolja. Az ajánlatkérést úgy kell lebonyolítani, hogy az igazolás feltételei teljesíthetők legyenek.

Nem közbeszerzéshez kapcsolódó költség esetén a piaci árak való megfelelés ellenőrzése céljából a támogatást igénylőnek a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet ---- alapján a piaci árak való megfelelést igazoló dokumentumokat legkésőbb a költség felmerülésekor kell benyújtani, amennyiben korábban nem kerültek benyújtásra. Ennek megfelelően a kedvezményezettnek legalább három részletes árajánlatot szükséges benyújtania minden releváns költségvetési tétel esetében. Közbeszerzéshez kapcsolódó költség esetén elegendő egy indikatív árajánlat, vagy építési tevékenység esetében tervezői költségbecslés benyújtása minden releváns költségvetési tétel esetében.

Azon szerződések esetén, amelyek elszámolható összköltsége nem haladja meg a 100 000 forintot, a támogatást igénylő/kedvezményezett részéről nem szükséges a piaci ár alátámasztása. A három millió forintnál nagyobb elszámolható összköltségű projektek azon leendő szerződéseinek esetében, melyek tervezett elszámolható költsége nem haladja meg a 300 000 forintot, a szokásos piaci árak való megfelelést alátámasztó dokumentumokat a kedvezményezettnek nem kell benyújtania az irányító hatósághoz, azonban azokat az irányító hatóság helyszíni ellenőrzés keretében ellenőrizheti.

A nyílt kereskedelmi forgalomban beszerezhető eszközök esetén az írásos ajánlatok kiválthatóak hivatalos árajánlatok bemutatásával (pl.: forgalmazó cégek honlapja).

Az árajánlatkéréseket és az ajánlatok beérkezését megfelelően dokumentálni szükséges (postai feladás bélyegzője/faxjelentés/érkeztetés/iktatás), mely a helyszíni ellenőrzések során ellenőrzésre kerül. Az alátámasztó dokumentumok (árajánlatok, kimutatások) nem lehetnek a közbeszerzés vagy beszerzés eredményeként megkötött szerződés aláírásának dátumához képest 6 hónapnál régebbiek.

Kifizetési igénylés ellenőrzése során amennyiben az ajánlatok a piaci ár igazolására alkalmatlanok (különösen: nem összehasonlíthatóak, nem azonos tárgyúak, nem egymástól és a projektgazdától/ajánlatkérőtől független piaci szereplőktől származnak, a tényleges piaci árat jelentősen meghaladják) a felmerült költségek a projekt terhére nem elszámolhatóak.

A személyi jellegű ráfordítások megalapozására a támogatási kérelemmel együtt benyújtandók a támogatási kérelem benyújtását megelőző évre vonatkozó bérkartonok vagy egy nyilatkozat az érintett időszak személyi jellegű ráfordításainak értékéről, melynek megalapozottságát a támogató ellenőrzi. Amennyiben célfeladat kerül megállapításra a projektben elvégzendő feladatokra, úgy a célfeladat keretében megállapított bér/illetmény havi összege nem haladhatja meg az adott munkavállaló, Kedvezményezettnél, a támogatási kérelem benyújtásakor érvényes bérének/illetményének havi összegét. A támogatási kérelem költségvetésében minden esetben szükséges megjelölni, hogy az adott személy foglalkoztatása milyen jogviszonyban történik majd, és részletesen kerüljön bemutatásra a tervezett költség számítási módja.

Meglévő foglalkoztatott esetében az elszámolható személyi jellegű ráfordítások csak indokolt esetben (pl.: munkaidő növekedés, feladatbővülés, munkakörbővülés) és mértékben emelkedhetnek a támogatási igény benyújtását megelőző utolsó évi átlagbérhez képest.

A piaci ár bizonyítása a Kedvezményezett feladata és felelőssége. Ezáltal a projekt költségvetésének és az abban szereplő költségtételeknek megfelelően részletezettnek, szakmai indoklással ellátottnak és ilyen módon ellenőrizhetőnek kell lenniük ahhoz, hogy a piaci áraknak történő megfelelés ellenőrizhető legyen. A költségvetés részletezettségét és bemutatását minden költségelem vonatkozásában úgy kell megtenni, hogy beazonosítható legyen a tervezett egységár, annak felosztása költség tételekre, az egység megnevezése, szakmai indoklás a mértékére vonatkozóan.

A piaci ár igazolásától eltekinteni csak az Irányító Hatóság által adott egyedi engedély alapján, a beszerzendő eszköz vagy szolgáltatás egyedi jellegének alátámasztásával lehet (pl.: hatósági árak, közüzemi szolgáltatás, vagy olyan speciális eszköz, technológia, amelyek csak egy gyártótól szerezhető be, vagy az adott eszközt, berendezést csak egy kizárólagos forgalmazó hozhatja be Magyarországra). Az ellenőrzéshez ilyen esetben biztosítani kell legalább egy referenciaárat, az alábbi források valamelyikéből (a gyártó hivatalos árlistái, katalógusai; külföldi képviselők árlistái, katalógusai; a forgalmazó által más, a kedvezményezettől független szervezeteknek adott árajánlat – amennyiben a forgalmazó ezeket rendelkezésre bocsátja).

Nem kell alátámasztani a piaci áraknak való megfelelést, ha az adott költség elszámolása egyszerűsített költségelszámolás (százalékban meghatározott átalány, átalányalapú egységköltség, egyösszegű átalány) keretében történt. Ilyen esetekben alátámasztó dokumentációt sem kell biztosítani.

A támogatást igénylő és a kedvezményezett köteles vizsgálni az ajánlattevők szerződés teljesítésére való alkalmasságát.

A projekt megvalósítás szakaszában költségvetési tételt érintő szerződésmódosítás esetén minden releváns esetben szükséges benyújtani a piaci ár megfelelőségét alátámasztó, Rendeletben meghatározott dokumentumokat és szakmai indoklást a módosításra vonatkozóan. A módosítást minden esetben a módosítással érintett költség, elszámolásra történő benyújtása előtt szükséges benyújtani.

Költségnövekmény ellenőrzése során a Támogató az európai uniós forrásból finanszírozott egyes projektek költségnövekménye támogathatóságáról szóló 17/2017. (II. 1.) Korm. rendelet szerint jár el.

A piaci ár kedvezményezetti tájékoztatója az alábbi linken érhető el:

<https://www.palyazat.gov.hu/node/54861>

5.7. Az elszámolható költségek mértékére, illetve arányára vonatkozó elvárások

A projekt tervezése során az egyes elszámolható költség típusok vonatkozásában a következő korlátozásokat szükséges figyelembe venni:

Kölségtípus	Maximális mértéke az összes elszámolható költségre vetítve (%)
Projekt előkészítés, tervezés (kivéve közbeszerzési eljárások lefolytatásának költsége)	7%
Közbeszerzési eljárások lefolytatása	1%
Műszaki ellenőri szolgáltatás, ide nem értve a Tanácsadó Mérnökök Nemzetközi Szövetsége (FIDIC) mérnök költségeit	1%
Projektmenedzsment	2,5%
Képzéshez kapcsolódó költségek	0,5%
Tájékoztatás, nyilvánosság biztosítása	0,5%
Tartalék	5%

A meghatározott százalékos korlátok módosíthatók a projekt keretében **projekt előkészítés, tervezés, a közbeszerzési eljárások lefolytatása, műszaki ellenőri szolgáltatás, valamint a projektmenedzsment tevékenység** elszámolható költségei tekintetében, amelyek összes elszámolható költsége az átcsoportosítást követően sem haladhatja meg az összes elszámolható költség 11,5%-át. Felhívjuk a támogatást igénylők figyelmét, hogy a belső arányok vizsgálata során az előírt korlátok megtartásának ellenőrzése két tizedes jegy pontosságig történik.

A fenti korlátozások nem jelentik a felsorolt költség típusok százalékban meghatározott átalánnyal történő elszámolását.

Jelen felhívás keretében a fenti táblázatban meghatározott százalékos korlátok betartása a támogatási kérelem összeállítására, valamint a projekt megvalósítás során kötelező. A táblázatban szereplő százalékos korlát a projekt megvalósítás befejezésekor – a műszaki-szakmai tartalom csökkenésével nem járó – projektszintű megtakarítás eredményeként átléphető azzal, hogy az egyes költség típusokra megállapított összeg nem növekedhet.

Szakmai jellegű belső költségvetési korlátok:

Kölségtípus	A projekt elszámolható összköltségei arányában számított %-os korlát	Maximális nettó elszámolható mérték (Ft)
I. SEAP felülvizsgálat maximális nettó költsége		50.000 lakosig: 3 millió Ft; 50.000 – 100.000 lakos között: 5 millió Ft; 100.000 lakos fölötti városok: 7 millió Ft

II.SEAP átdolgozás SECAP-pá		50.000 lakosig: 3 millió Ft; 50.000 – 100.000 lakos között: 5 millió Ft; 100.000 lakos fölött: 7 millió Ft
III.SECAP kidolgozása		50.000 lakosig: 7 millió Ft; 50.000 – 100.000 lakos között : 8,5 millió Ft; 100.000 lakos fölött: 10 millió Ft
Okos Hálózat (SMART GRID) és Okos Mérés (SMART METERING) rendszer együttes létrehozása		maximum nettó 800 millió Ft
Okos Mérés (SMART METERING) rendszer létrehozása- ha pilot projekt keretében csak SMART METERING rendszer kerül kialakításra		maximum nettó 400 millió Ft
Szemléletformálás, épületet használók képzése	2 %	maximum nettó 1,5 millió Ft
Akadálymentesítés és azbesztmentesítés összesen	15%	

Felhívjuk a támogatást igénylők figyelmét, hogy a belső arányok vizsgálata során az előírt korlátok megtartásának ellenőrzése két tizedes jegy pontosságig történik.

5.8. Nem elszámolható költségek köre

A támogatható tevékenységekhez kapcsolódóan nem elszámolható költségnek minősül mindazon költség, amely nem szerepel az 5.5. pontban, különösen:

- Új épület építése, kivéve az 50 nm-nél kisebb méretű, az alkalmazott technika befogadására szolgáló vagy biomassza tárolásához szükséges melléképületek;
- Bíróságok, kötbérek, perköltségek;
- A Felhívásban foglalt fejlesztésekhez közvetlenül nem kapcsolódó költségek;
- Banki és pénzügyi költségek, kamattartozás kiegyenlítése, hiteltúllépés költsége, egyéb pénzügyforgalmi költségek;
- Ingatlan lízing, bérlet – kivéve projektmenedzsmenthez kapcsolódó iroda bérlete;
- Használt gépek, berendezési tárgyak, felszerelések beszerzési költségei;
- Járművásárlás (személygépkocsi, szállító jármű stb.);
- Saját teljesítés (kivéve a felhívás 5.5 pontjában felsorolt, alábbi költségkategóriákat: I; III; IV; V);
- Reprezentációs költségek;
- Minden olyan költségtétel, amely vonatkozásában a piaci ár a felhívás 5.6. pontjának megfelelően nem alátámasztott

- A 3.4.1.1/36) és 41) számú feltétel 2.3 és 2.4-es alpontjaiban foglaltak szerint a méretezett éves hőigényt 25%-nál nagyobb mértékben meghaladóan tervezett, beépített teljesítményű hőtermelő beruházási többletköltsége nem elszámolható költségnek minősül. A méretezett hőigényhez képest felmerülő túllépés mértékével arányosan csökkentett költségreszt a projektben a támogatást igénylő nem elszámolható hozzájárulásaként szükséges feltüntetni.
- Bivalens üzemmódban tervezett hőszivattyúk esetén a meglévő hőtermelő (pl. gázkazán) mellett új kiegészítő hőtermelő beszerzésének költsége nem elszámolható, kivéve, ha a meglévő hőtermelő igazolhatóan 5 évnél régebben van üzemben és/vagy a kiegészítő funkciót műszaki okból igazoltan – a projekt terv 6.3/e/2) pontjában indokoltak és igazoltak alapján – nem tudja ellátni.

5.9. Az állami támogatásokra vonatkozó rendelkezések

Jelen felhívás szempontjából csak a felhívás **3.1. pontjában foglalt, a 3.2. pont alapján az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősülő támogatható tevékenységek** vonatkozásában releváns.

Támogatáshalmozódás

Azonos vagy részben azonos azonosítható elszámolható költségek esetén állami támogatás abban az esetben halmozható más, helyi, regionális, államháztartási vagy uniós forrásból származó állami támogatással, ha az nem vezet a csoportmentességi rendeletekben vagy az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb támogatási intenzitás túllépéséhez.

Állami támogatás különböző azonosítható elszámolható költségek esetén halmozható más, helyi, regionális, államháztartási vagy uniós forrásból származó állami támogatással.

Az egy projekthez igénybe vett összes támogatás - függetlenül attól, hogy annak finanszírozása uniós, országos, regionális vagy helyi forrásból történik - támogatási intenzitása vagy összege nem haladhatja meg az irányadó uniós állami támogatási szabályokban meghatározott támogatási intenzitást vagy támogatási összeget.

5.9.1. A felhívás keretében nyújtott egyes támogatási kategóriákra vonatkozó egyedi szabályok

Közszolgáltatásért járó ellentételezés

A közszolgáltatásért járó ellentételezésre vonatkozó részletes szabályokat az Európai Unió működéséről szóló szerződés 106. cikke (2) bekezdésének az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásával megbízott egyes vállalkozások javára közszolgáltatás ellentételezése formájában nyújtott állami támogatásra való alkalmazásáról szóló, 2011. december 20-i 2012/21/EU bizottsági határozatnak (HL L 7., 2012.1.11., 3. o.), a 2014-2020 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló 255/2014. (X.10.) Korm. rendelet 102.§, valamint az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet szabályozza.

A 2012/21/EU bizottsági határozat 4. cikke értelmében a megbízási aktusnak (támogatási szerződésnek) a következőket kell tartalmaznia:

- a) a közszolgáltatási kötelezettségek tartalma és időtartama;
- b) a vállalkozás megnevezése és adott esetben az érintett terület;
- c) a támogatást nyújtó által a vállalkozásnak adott kizárólagos vagy különleges jogok jellege;
- d) az ellentételezési mechanizmus leírása és az ellentételezés kiszámításának, ellenőrzésének és felülvizsgálatának paraméterei;
- e) a túlkompenzáció elkerülésére és visszafizettetésére hozott intézkedések.

A vállalkozás közszolgáltatás nyújtásával való megbízásának időtartama nem haladhatja meg a tíz évet. Tíz évnél hosszabb megbízási időtartam esetén a 2012/21/EU bizottsági határozat csak akkor alkalmazható, ha a közszolgáltató olyan jelentős beruházásra kényszerül, amelyet az általánosan elfogadott számviteli elvekkel összhangban hosszabb időtartam alatt kell amortizálni.

Amennyiben a Támogatott a közszolgáltatás körén belül és kívül is végez tevékenységeket, akkor a 2012/21/EU bizottsági határozat 5. cikkének (9) bekezdése értelmében a közszolgáltatás költségeit és bevételeit a többi szolgáltatásétól elkülönítve kell kimutatnia belső számláiban, a költségek és bevételek elkülönítésének paramétereivel együtt. A közszolgáltatáson kívül eső tevékenységek költségei magukban foglalják az összes közvetlen költséget, a közös költségek arányos részét és a megfelelő tőkemegtérülést. E költségekre nem adható ellentételezés. A Támogatott a támogatásról olyan elkülönített elszámolást köteles vezetni, amelyből a 2012/21/EU bizottsági határozat 5. cikkének (2)-(4) bekezdésben meghatározott követelmények ellenőrizhetők.

Ha a Támogatott a 2012/21/EU bizottsági határozat 5. cikkének megfelelően meghatározott összeget meghaladó támogatásban részesül, a kedvezményezettnek a túlkompensációt vissza kell fizetnie. Amennyiben a túlkompensáció összege nem haladja meg az átlagos éves ellentételezés összegének 10 %-át, a túlkompensáció átvihető a következő időszakra és levonható az arra az időszakra fizetendő támogatás összegéből.

A 2012/21/EU bizottsági határozat alapján támogatás kizárólag a támogatható tevékenység tekintetében megbízási aktussal rendelkező kedvezményezett részére nyújtható.

Kultúrát és kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás

A kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatásra vonatkozó részletes szabályokat a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belsőpiacra összeegyeztethetőnek nyilvánításáról (általános csoportmentességi rendelet) szóló 651/2014/EU bizottsági rendelet (HL L 187., 2014.6.26., 1. o.) I-II. fejezete és III. fejezetének 53. cikke, a 2014-2020 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló 255/2014. (X.10.) Korm. rendelet 90-94.§, valamint az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet szabályozza.

A kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító beruházási támogatásként a következőkhöz nyújtható:

- a) muzeális intézmény, levéltár, könyvtár, művészeti vagy közművelődési intézmény - ide értve a közösségi teret -, koncertterem, filmszínház,
- b) tárgyi kulturális örökség, régészeti lelőhely, emlékmű, történelmi emlékhely és épület, a kulturális örökséghez kapcsolódó természeti örökség, kulturális vagy természeti örökséggé nyilvánított örökség,
- c) a szellemi kulturális örökség valamennyi formája (pl. népi hagyományok, kézművesség),
- d) művészeti vagy kulturális esemény, előadás, fesztivál, kiállítás és hasonló kulturális tevékenység,
- e) kulturális és művészeti oktatási tevékenység, a kulturális kifejezőmódok sokfélesége védelmének és támogatásának jelentőségét tudatosító oktatási és társadalmi célú figyelemfelhívó programok, ideértve az új technológiák alkalmazását is ezen célokra,

f) zenei és irodalmi alkotások írása, szerkesztése, gyártása, terjesztése, digitalizálása, kiadása és fordítása

Beruházási támogatás esetén a támogatás összege nem haladhatja meg az elszámolható költség és a beruházás megvalósításából származó működési eredmény közötti különbséget azzal, hogy az infrastruktúra üzemeltetője - a támogatást nyújtó döntésétől függően - jogosult ésszerű nyereséget szerezni. A működési eredmény mértékét megalapozott előrejelzések alapján kell meghatározni és előzetesen, vagy b) visszafizetési mechanizmus alkalmazásával utólag kell levonni az elszámolható költségekből.

A kétmillió eurónak megfelelő forintösszeget meg nem haladó beruházási támogatás esetén a támogatás összege a fent meghatározott módszerek alkalmazásától eltérően is meghatározható azzal, hogy a támogatási intenzitás nem haladhatja meg az elszámolható költségek 80%-át.

Zenei és irodalmi alkotások írása, szerkesztése, gyártása, terjesztése, digitalizálása, kiadása és fordítása esetén a támogatási intenzitás nem haladhatja meg az elszámolható költségek 70%-át, vagy a támogatás összege nem haladhatja meg az elszámolható költségek és a projektből származó bevételek jelenértékének különbségét azzal, hogy a bevételeket az elszámolható költségekből előzetesen vagy visszakövetelési mechanizmus alkalmazásával kell levonni.

A beruházási támogatás esetén az immateriális javak és a tárgyi eszközök következő költségei

- a) az infrastruktúra építésének, korszerűsítésének, bővítésének, megvásárlásának, megőrzésének és fejlesztésének költsége, ha az infrastruktúra időbeli vagy térbeli kapacitását évente legalább 80%-ban kulturális célra használják,
- b) a kulturális örökség megszerzésének költsége (pl. a lízingdíj, a kapcsolódó illetékek vagy a kulturális örökség áthelyezésének költsége),
- c) a tárgyi és szellemi kulturális örökség védelmének, megőrzésének, újjáépítésének és helyreállításának költsége (pl. a megfelelő körülmények között történő tárolás költsége, a speciális eszközök, anyagok használatából fakadó többletköltség, valamint a dokumentációs, kutatási, digitalizálási és publikációs költség),
- d) a közönség kulturális örökséghez való hozzáféréseinek javítását szolgáló intézkedések költsége (pl. a digitalizálással és egyéb új technológiákkal, a speciális szükségletű személyek hozzáférési lehetőségeinek javításával kapcsolatos, valamint a prezentációk, programok és látogatók tekintetében a kulturális sokszínűség elősegítésével kapcsolatos költség),
- e) a kulturális projektek és tevékenységek, együttműködési és csereprogramok, valamint ösztöndíjak költsége (pl. a kiválasztási eljárással kapcsolatos marketing és a projekt eredményeként közvetlenül felmerülő költség) számolható el.

Csekély összegű támogatás:

A csekély összegű támogatásra vonatkozó részletes szabályokat az Európai uniós működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a csekély összegű (de minimis) támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2013. december 18-i 1407/2013/EU bizottsági rendelet (HL L 352, 2013. 12.24. 1.o), a 2014-2020 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló 255/2014. (X.10.) Korm. rendelet 100.§, valamint az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet szabályozza.

Az egy és ugyanazon vállalkozásnak minősülő vállalkozások részére az 1407/2013/EU bizottsági rendelet hatálya alá tartozó, Magyarországon az adott évben valamint az azt megelőző két pénzügyi évben odaítélt csekély összegű támogatás (ezen alcím vonatkozásában a továbbiakban: támogatás) bruttó támogatástartalma nem haladhatja meg a 200 000 eurónak, közúti kereskedelmi áru fuvarozást ellenszolgáltatás fejében végző, egy és ugyanazon vállalkozásnak minősülő vállalkozások esetén a 100 000 eurónak megfelelő forintösszeget, figyelembe véve az 1407/2013/EU bizottsági rendelet 3. cikk (8) és (9) bekezdését.

A támogatás a csekély összegű közszolgáltatási támogatással a 360/2012/EU bizottsági rendeletben meghatározott felső határig halmozható. A támogatás más csekély összegű támogatásokról szóló rendeleteknek megfelelően nyújtott csekély összegű támogatással a fent meghatározott felső határig halmozható.

A támogatás nem halmozható azonos elszámolható költségek vagy azonos kockázatfinanszírozási célú intézkedés vonatkozásában nyújtott állami támogatással, ha az így halmozott összeg meghaladná a csoportmentességi rendeletekben vagy az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb támogatási intenzitást vagy összeget.

A kedvezményezettnek az 1407/2013/EU bizottsági rendelet 5. cikk (1) bekezdése figyelembevételével - az ott meghatározott feltételek teljesítésének megállapítására alkalmas módon - nyilatkoznia kell a részére a támogatás odaítélésének évében és az azt megelőző két pénzügyi évben nyújtott csekély összegű támogatások támogatástartalmáról.

6. CSATOLANDÓ MELLÉKLETEK LISTÁJA

6.1. A TÁMOGATÁSI KÉRELEM ELKÉSZÍTÉSE SORÁN CSATOLANDÓ MELLÉKLETEK LISTÁJA

A támogatási kérelem elkészítésekor a következő mellékleteket szükséges csatolni:

Kötelezően csatolandó, hiánypótolható mellékletek:

1. Az érintett ingatlan(ok) tulajdonviszonyainak igazolásáról szóló okiratokat az ÁÚF. 7. pontjában leírtaknak megfelelően;
2. Nyilatkozat benyújtása a 3.4.1.1 3) funkciók igazolására; 3.4.1.1/3) II. pont; 3.4.1.1/40); 3.4.1.1/41); 3.4.1.1/49) pontjaira, valamint a felhívás 3.4.1.2 fejezet valamennyi releváns alpontjára vonatkozóan (amennyiben azok relevánsak);
3. Projekt Terv és a „Kötelezően csatolandó” mellékleteinek (I.-VII.) benyújtása a felhívás 3.4.1.1/16) pontjában leírtak alapján történik. Amennyiben csak a felhívás szerinti 3.1.1/g tevékenységre nyújtanak be támogatási kérelmet, úgy ezek benyújtása nem releváns.
Amennyiben csak a felhívás szerinti 3.1.1/h tevékenységre nyújtanak be támogatási kérelmet, úgy a Projekt Terv releváns részei töltendőek és csak a releváns mellékletek benyújtandók. Ez esetben nyilatkozatba kell foglalni, hogy mely mellékletek benyújtása nem volt releváns a projekttel kapcsolatban.
4. Épületenergetikai mellékletek:
  - a) Energetikai melléklet (a megadott Excel sablon alapján), amely tartalmazza a Szakértői nyilatkozatot, a Kivitelezői nyilatkozatot (a kivitelezés mérföldkőnél szükséges benyújtani), a napelem és/vagy hőszivattyú betervezése esetén a Tervezői nyilatkozatot, továbbá a záró beszámoló (ZB) nyilatkozatot, melyet a beruházás megvalósítását követően, a záró beszámolóhoz szükséges csatolni. A mellékletben szereplő nyilatkozatokat nyomtatvány, továbbá aláírt, szkennelt, elektronikus (.pdf) formátumban is csatolni szükséges;
  - b) Az épület beruházás megvalósítását megelőző (kiinduló) állapotára vonatkozó, tanúsító program használatával készített – a 176/2008. (VI.30.) Korm. rendelet szerinti - hitelesített energetikai tanúsítvány a 7/2006. (V.24.) TNM rendelet szerinti számítással, mely a CO₂ kibocsátási értékeket tartalmazza;
  - c) Az energiahatékonysági fejlesztések hatására bekövetkező (köztes) állapotot, valamint a beruházás megvalósítását követő (tervezett) állapotot rögzítő, tanúsító program használatával készített, a 7/2006. (V.24.) TNM rendelet szerinti számítás, mely a CO₂ kibocsátási értékeket tartalmazza;

A 7/2006. (V.24.) TNM rendelet szerinti számítások készíthetők egyszerűsített vagy részletes módszerrel, azonban a megelőző (kiinduló), az energiahatékonysági fejlesztések hatására bekövetkező (köztes) és a követő (tervezett) állapot kizárólag azonos számítási módszer/tanúsító szoftver alapján kerülhet meghatározásra.
5. Nyilatkozatok melléklet benyújtása a felhívás 3.1 és 3.2 értékelési szempontjaira vonatkozóan
6. Ha a projekt beruházási költsége tartalmaz nem elszámolható költségeket is, úgy a projekthez kapcsolódó önerő rendelkezésre állását a támogatási kérelem benyújtójának a támogatási kérelem benyújtásakor nyilatkozattal szükséges igazolnia (amennyiben releváns)

Csatolandó, amennyiben rendelkezésre áll:

1. A Projekt Terv mellékletei közül a „Csatolandó amennyiben rendelkezésre áll” mellékletek (VIII.-XIV.) benyújtása, melyeket legkésőbb az első mérőföldkőig szükséges benyújtani.

Felhívjuk figyelmét, hogy a felsorolt mellékleteket a támogatási kérelem elkészítésekor kell csatolni! A támogatást igénylő adatait tartalmazó *Nyilatkozat* c. dokumentum példányát pedig a támogatási kérelem véglegesítése és lezárása után az elektronikus kitöltő program fogja generálni, így az a csatolandó mellékletek között nem került felsorolásra. Tehát a Nyilatkozatot a véglegesített adattartalmú támogatási kérelemhez kapcsolva, együtt, elektronikusan kell benyújtani a kitöltő program által küldött utasításoknak megfelelően. A Nyilatkozat aláírását és elküldését, továbbá támogatási kérelmek benyújtásának és elbírálásának folyamatát az ÁÚF 3. pontja tartalmazza.

6.2. A TÁMOGATÁSI SZERZŐDÉSHEZ CSATOLANDÓ MELLÉKLETEK LISTÁJA

Felhívjuk figyelmét, hogy a felsorolt mellékleteket a támogatási szerződés megkötése során csatolni szükséges:

1. a kedvezményezett nevében aláíró személy vagy személyek - a költségvetési szerv, a helyi önkormányzat, a kisebbségi önkormányzat, az egyházi jogi személy, a felsőoktatási intézmény, a közalapítvány és az állam kizárólagos tulajdonában lévő gazdasági társaság kivételével - pénzügyi intézmény által igazolt, ügyvéd által ellenjegyzett vagy közjegyző által hitelesített aláírás mintáját,
2. a kedvezményezett - a költségvetési szerv, a helyi önkormányzat, a nemzetiségi önkormányzat, az egyházi jogi személy, a felsőoktatási intézmény, a közalapítvány és az állam kizárólagos tulajdonában lévő gazdasági társaság kivételével - alapító (létesítő) okiratát vagy jogszabályban meghatározott nyilvántartásba vételét igazoló okiratát.
3. Konzorciumi megállapodás támogatásban részesített projekt megvalósítására (amennyiben releváns)
4. Nyilatkozat finanszírozási mód választásáról

6.3. AZ ELSŐ KIFIZETÉSI KÉRELEMHEZ CSATOLANDÓ MELLÉKLETEK LISTÁJA

Jelen felhívás szempontjából nem releváns

7. TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

Tájékoztatjuk a tisztelt támogatást igénylőt, hogy a támogatási kérelmek elbírálása során a támogatást igénylővel kapcsolatos, a közhiteles adatbázisokban elérhető adatok vagy azok egy része az eljárási rendelet hatálya alá tartozó szervezetek által felhasználásra kerülnek.

A természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2016. április 27-i (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet (általános adatvédelmi rendelet - GDPR) előírásaiból fakadó kötelezettségek.

A Támogató a támogatási kérelem feldolgozásakor és azt követően kezeli a támogatást igénylő illetve a kedvezményezett által benyújtott adatlapokon és azok mellékleteiben feltüntetett személyes adatokat, a palyazat.gov.hu honlapon elérhető Adatvédelmi tájékoztatóban szereplő adatkezelési célok és jogalapok mentén.

A támogatást igénylő felelős azért, hogy – az általános adatvédelmi rendelet előírásainak megfelelően – a projekt adatlapon és annak mellékleteiben feltüntetett további érintettek (a támogatást igénylő és esetleges konzorciumi partnereinek, szállítóinak, tulajdonosainak nevében és érdekében eljáró más személyek, valamint a projekt végső kedvezményezettjei) személyes adatainak a támogatást igénylő általi kezelése és a fejlesztéspolitikai intézményrendszer számára történő rendelkezésre bocsátása megfelelő jogalappal és az érintettek megfelelő tájékoztatását követően történik. Az adatkezelés jogalapját jogszabályi felhatalmazás, az érintettre vonatkozó szerződéses kötelezettség, vagy az érintett előzetes, egyértelmű, megfelelő tájékoztatáson alapuló, önkéntes és határozott hozzájárulása képezheti, amelyben félreérthetetlen hozzájárulását adja a rá vonatkozó személyes adatok meghatározott célból és körben történő kezeléséhez. Az érintettektől személyes adatai kezeléséhez általános jelleggel hozzájárulás nem kérhető.

Ha a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet szerint a támogatást igénylőnél a Támogató helyszíni szemlét folytat le, a fentiek dokumentáltsága megvizsgálásra kerülhet. Ha az adatkezelés jogszerűségével kapcsolatban a döntés-előkészítési folyamat bármely szakaszában kétség merül fel, úgy a Támogató számára a releváns dokumentumokat be kell nyújtani.

A Kedvezményezettnek a projekt megvalósítási szakaszában is meg kell felelnie a fenti előírásoknak.

Az irányító hatóság fenntartja a jogot, hogy jelen felhívást a jogszabályi környezet alakulásának megfelelően indokolt esetben módosítsa, illetve jogszabályban meghatározott esetben felfüggeszse, vagy lezárja, amelyről az irányító hatóság indoklással ellátott közleményt tesz közzé a www.palyazat.gov.hu oldalon.

Felhívjuk a tisztelt támogatást igénylők figyelmét, hogy az ÁÚF a palyazat.gov.hu oldalon található és általános tájékoztatást nyújt többek között a támogatási kérelmek benyújtásáról, elbírálásáról, a projektvégrehajtás, részleteiről, a projektek finanszírozásáról, előrehaladásának követéséről, a környezetvédelmi, esélyegyenlőségi és a nők és férfiak egyenlőségét biztosító követelmények részleteiről.

Kérjük, hogy a támogatási kérelmet az útmutató figyelembevételével készítsék el!

8. A FELHÍVÁS SZAKMAI MELLÉKLETEI

A) Terület-specifikus mellékletek

Bács-Kiskun megye
Baranya megye
Békés megye
Borsod-Abaúj-Zemplén megye
Csongrád-Csanád megye
Fejér megye
Győr-Moson-Sopron megye
Hajdú-Bihar megye
Heves megye
Jász-Nagykun-Szolnok megye
Komárom-Esztergom megye
Nógrád megye
Somogy megye
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye
Tolna megye
Vas megye
Veszprém megye
Zala megye

B) Általános mellékletek

Az alábbi mellékletek a felhívás elválaszthatatlan részét képezik, alkalmazásuk kötelező a projektek kidolgozása, végrehajtása során:

1. Projekt Terv útmutató és mellékletei.
2. Energetikai melléklet, és annak főbb nyilatkozatai.
  - a.) Szakértői nyilatkozat
  - b.) Kivitelezői nyilatkozat
  - c.) Tervezői nyilatkozat
  - d.) Záró beszámoló nyilatkozat (ZB)
3. „Nyilatkozatok” melléklet a Felhívás 3.1 és 3.2 értékelési szempontjai megfelelésére
4. Akadálymentesítéssel kapcsolatos elvárások
5. Akadálymentesítés örökségvédelmi érintettség esetén
6. Illeszkedés igazolások - területi szereplőnként
7. Összesítők

A felhíváshoz kapcsolódó általános érvényű mellékletek (útmutató, segédletek, minták, fogalomjegyzék):

8. CBA elemzési útmutató
9. Konzorciumi megállapodás minta
10. Jogszabályok listája és fogalomjegyzék
11. Kommunikációs csomagok keretében elszámolható költségek felső korlátai
12. Segédlet a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseinek megteremtéséhez